

ภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

สารนิพนธ์
ของ
วรวรรณ หฤษฎีเกรียงไกร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

ตุลาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

สารนิพนธ์
ของ
วรวรรณ หฤษฎีเกรียงไกร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์
ตุลาคม 2553

วรวรรณ หุญญีเกรียงไกร. (2553). *ภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย*. สารนิพนธ์ ศ.ม.

(เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพรรณ สาลีผล.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีจุดมุ่งหมายในการวิจัย 3 ประการดังนี้ประการแรกเพื่อศึกษาสถานะส่วนบุคคลและลักษณะทางเศรษฐกิจ ประการที่สองเพื่อศึกษาภาระหนี้สิน และประการที่สามเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ระดับรายได้ และระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยที่มีผลต่อการเกิดภาระหนี้สิน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ในปี 2552 ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวนประชากรทั้งสิ้น 91 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามโดยใช้ค่าไค-สแควร์ (Chi – Square)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยเป็นเพศหญิงร้อยละ 67 เป็นเพศชายร้อยละ 33 และช่วงอายุที่ 41-50 ปี มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47 สำหรับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างครูนั้นสถานภาพโสดมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมาคือ สมรสร้อยละ 39 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างครูอยู่ในช่วง 3-4 คนเป็นส่วนมากคิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมาคือช่วง 5-6 คน ร้อยละ 24 และระดับการศึกษาส่วนใหญ่ระดับการศึกษาอยู่ในช่วงระดับปริญญาตรี ร้อยละ 87 รองลงมาเป็นระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรีร้อยละ 12 สุดท้ายเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 1 และสำหรับระดับตำแหน่งมีตำแหน่งครูโดยส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งครู คศ.2 คิดเป็นร้อยละ 59

สำหรับผลการศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างครูส่วนใหญ่อยู่ในระดับรายได้ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 55

2. จากการศึกษาระดับภาระหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างครูพบว่าภาระหนี้สินสูงถึงร้อยละ 78 และไม่มีภาระหนี้สินร้อยละ 22 แหล่งบริการหนี้สินที่ใช้บริการอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูร้อยละ 58 รองลงมาเป็น ธนาคาร/สถาบันการเงินร้อยละ 28 นอกกระบะเช่น ญาติพี่น้อง นายทุน

ร้อยละ 11 สำหรับสาเหตุที่ทำให้เกิดภาระหนี้สินส่วนใหญ่เป็นสาเหตุรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 42 สำหรับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเป็นวัตถุประสงค์เพื่อใช้หมุนเวียนในชีวิตประจำวันร้อยละ 32 เพื่อใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย/ต่อเติมที่อยู่อาศัย ร้อยละ 27 เพื่อใช้ในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคร้อยละ 20 เพื่อใช้ในการลงทุนทำอาชีพเสริม ร้อยละ 7 และเพื่อใช้ในการศึกษาต่อของตนเอง/ของบุตร ร้อยละ 14

และสำหรับจำนวนวงเงินกู้ที่ใช้บริการส่วนใหญ่อยู่ในช่วงน้อยกว่า 500,000 บาท มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 59 โดยจำนวนวงเงินกู้ที่มากที่สุด 2,700,000 บาท จำนวน 1 คน สำหรับวงเงินกู้คงเหลือในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างครุที่มีผู้ตอบมากที่สุดอยู่ในช่วงน้อยกว่า 400,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 62

3. จากการศึกษาถึงปัจจัยอายุ ระดับรายได้ และระดับตำแหน่ง พบว่ามีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

THE DEBT OF TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK SERVICE
AREA KLONGTOEI

AN ABSTRACT
BY
WORAWAN HARUESADEEKRIANGKRAI

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Economics Degree in Human Resource Economics
at Srinakharinwirot University

October 2010

Worawan Haruesadeekriangkrai. (2010). *The Debt of Teachers under The Jurisdiction of Bangkok Service Area Klongtoei*, Master's Project, M.Econ. (Human Resource Economics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.

Project Advisor: Assist. Prof. Ravipan Saleepon.

The objectives of this research aimed to 1) study the personal status and economic feature, 2) study the debt of teachers and 3) study the relationship of factors between age, income level and position level that caused the debt of teachers under the Jurisdiction of Bangkok service area Klongtoei. The population of this research was the teachers both male and female under the Jurisdiction of Bangkok service area Klongtoei in the year 2009. The data for this research were collected with the open-ended and close-ended questionnaires by interviewing from 91 samples of teachers. The statistic for data analysis included the percentage and mean moreover the statistic for hypothesis testing was Chi-Square.

The results of this research were as follows:

1. Most of samples were female (67%), beside of this was male (33%) and most of age level was between 41-50 years old (47%). There was the single status at the most of 56% and the marriage status was 39% respectively. Most number of family member was about 3-4 personals (57%) and 24% of the samples had the family member about 5-6 persons respectively. The bachelor degree level was the most education level of the samples (87%) and the second education level was higher than bachelor degree (12%). While there was only 1% of the samples graduated lower than bachelor degree. Most of the teaching position was the teacher at the second level (59%).

For the results of the economic feature was found that the income level of most samples was since 20,001 baht (50 persons or about 55%).

2. The research for the debt of samples was found that 78 percent of the teachers had the most debt while there were only 22 percent of them did not have liability. Most of the formal loan was from the cooperative (58%) and beside of this was from the financial institute / bank 28% while the informal loan was from the relative or the capitalist (11%). Most of the reason that caused debt was the imbalance of family income and expense (42%). The purpose of lending mostly was for daily use (32%), 27% was for construction and housing

renovation and 20% was for buying consumer goods moreover 14% spent for own and child education. While there were only 7% of the purpose that spent for avocation investment.

Most of loan amount that the samples borrowed for using was lower than 500,000 baht (59%) and there was only one person of samples had the most amount of loan at 2,700,000 baht. Furthermore, there were 44 persons of teachers had the loan credit amount lower than 400,000 baht (62%).

3. The hypothesis testing was found that age, income level and position level related to debt statistically significant at the level of 0.05.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขต
พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ของ วรวรรณ หฤษฎีเกรียงไกร ฉบับนี้
แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพรรณ สาลีผล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพรรณ สาลีผล)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ประภาพร เฟื่องฟูสกุล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์เรณู สุขารมณ์) และนโยบายสาธารณะ
วันที่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์และความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพรรณ สาสีผล อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี อาจารย์ประพาฬ เฟื่องฟูสกุล คณะกรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีจนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะครูโรงเรียนวัดสะพาน โรงเรียนวัดคลองเตย โรงเรียนชุมชน หมู่บ้านพัฒนา และโรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และความกรุณาแก่ผู้วิจัยในการ เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำสารนิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน และถ่ายทอดวิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ที่ดี และขอขอบคุณคุณนพมล จันทวิมล คุณอารีรัตน์ ไทยเจริญ และเพื่อนๆ พี่ๆร่วมรุ่นเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ปี 50 ทุกคนที่คอยให้กำลังใจและร่วมสร้างประสบการณ์ที่ดี มาตลอด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจ และให้ความรัก ความอบอุ่นที่ต่อลูกเสมอมา

ท้ายสุดนี้ คุณงามความดีและประโยชน์ใดๆที่ได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่ คุณมารดา บิดา คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วรวรรณ ฤทธิเกียรติกร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของครู.....	8
ความหมายของหนี้.....	10
ภาวะหนี้สินครู.....	12
สภาวะหนี้สินของข้าราชการครู.....	13
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	14
โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา.....	14
โรงเรียนศุภยวรมน้ำใจ.....	15
โรงเรียนวัดคลองเตย.....	16
โรงเรียนวัดสะพาน.....	17
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	17
ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ ของ Maslow.....	17
ทฤษฎีวิถีจักรชีวิต.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	36
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูลสถานะส่วนบุคคลของครู.....	43
การวิเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจของครู.....	46
การวิเคราะห์ภาระหนี้สินทั่วไปของครู.....	47
การวิเคราะห์โครงการวางแผนกู้ยืมในอนาคต.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับภาระหนี้สิน.....	52
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการดำเนินการวิจัย.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	58
การอภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	63
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	64
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	69
ภาคผนวก	69
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	73

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สาเหตุการเกิดหนี้สินของข้าราชการครู.....	14
2 สรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	29
3 การสุ่มเลือกตัวอย่าง.....	37
4 จำนวนและร้อยละจำแนกเป็น เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา และระดับตำแหน่ง.....	43
5 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจ.....	46
6 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับภาวะหนี้สินทั่วไป.....	47
7 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับการวางแผนกู้ยืมในอนาคต.....	51
8 แสดงภาระหนี้สินสัมพันธ์กับอายุของครู.....	52
9 แสดงภาระหนี้สินสัมพันธ์กับระดับรายได้ของครู.....	53
10 แสดงภาระหนี้สินสัมพันธ์กับระดับตำแหน่งของครู.....	54
11 สรุปผลความสัมพันธ์ของภาระหนี้สินโดยเทียบกับตัวแปร ช่วงอายุ ระดับรายได้ และระดับตำแหน่งของครู.....	54

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์.....	20
3 ทฤษฎีวัฏจักรชีวิต.....	21

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อาชีพทุกอาชีพย่อมมีความสำคัญด้วยกันทั้งนั้น แต่ถ้าพิจารณาเฉพาะวิชาชีพครูแล้วจะเห็นว่าผู้เป็นครูต้องรับภาระหน้าที่ต่อสังคมและชาติบ้านเมือง หากครูปฏิบัติหน้าที่ที่ตนเองได้รับบกพร่อง ผลกระทบก็จะตกไปถึงความเสื่อมของสังคมและชาติบ้านเมือง ซึ่งในที่นี่จึงขออัญเชิญพระราชโวาทของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันพุธที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2523 มากล่าวในที่นี่ ดังปรากฏข้อความตอนหนึ่งว่า "หน้าที่ของครูนั้นเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการปลูกฝังความรู้ ความคิด และจิตใจให้แก่เยาวชน เพื่อที่จะได้เติบโตขึ้นเป็นผลเมืองที่ดีและมีประสิทธิภาพของประเทศชาติในกาลข้างหน้า ผู้เป็นครูจึงจัดได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทอย่างสำคัญ ในการสร้างสรรค์บันดาลอนาคตของชาติบ้านเมือง"

และอีกตอนหนึ่งเป็นพระราชโวาทของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันพุธที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2526 ความตอนหนึ่งว่า "อาชีพครูถือว่าสำคัญอย่างยิ่ง เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคง และก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญได้นั้นจะต้องพัฒนาคน ซึ่งก็ได้แก่เยาวชนของชาติเสียก่อน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าสมบูรณ์ทุกด้าน จึงจะสามารถช่วยกันสร้างความเจริญให้แก่ชาติต่อไปได้ " (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง. 2552: ออนไลน์)

พระราชโวาทของทั้งสองพระองค์ สามารถสรุปความได้ว่า ครูนั้นเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะครูเป็นผู้ปลูกฝังความรู้สึก ความคิดและจิตใจ และพัฒนาเยาวชนให้มีความเจริญในทุกๆ ด้านชาติบ้านเมืองจะมีความมั่นคงอยู่ได้ ก็เพราะประชาชนในชาติได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธี การพัฒนาคนจะดำเนินไปอย่างถูกต้องก็เพราะมีระบบการศึกษาที่ดี และระบบการศึกษาจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก็เพราะมีครูที่มีคุณภาพอาชีพครูถือเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญแต่ในความเป็นจริงกลับพบว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย ไม่ได้รับการยกย่องเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับอาชีพอื่นๆ แล้วอาชีพครูมีรายได้น้อยมากเมื่อเทียบกับอาชีพอื่นที่มีวุฒิการศึกษาเท่ากัน อาชีพครูมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีเมื่อเข้าบรรจุครูจะได้รับเงินเดือนที่ 8,700 บาท (สำนักงานสถิติ. 2550: ออนไลน์) ในขณะที่อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนกลับเริ่มฐานเงินเดือนที่ ประมาณ 10,893.00 บาท (สำนักงานสถิติ

แห่งชาติ. 2550: ออนไลน์) ซึ่งยังไม่รวมค่าล่วงเวลาอื่นๆอีก และจากสภาพแบบนี้จึงไม่แปลกเลยที่ครูจะเป็นอาชีพที่มีหนี้สิน

ในความเป็นจริงคนทุกกลุ่มอาชีพก็เป็นหนี้สินกันทั้งนั้น แต่ที่ต้องให้ความสำคัญกับปัญหาหนี้สินของครูเป็นพิเศษ คำตอบก็คือ การเป็นหนี้ของครูไม่ได้ทำให้ครูเดือดร้อนเพียงผู้เดียวเท่านั้น แต่ทำให้นักเรียนเดือดร้อนตามไปด้วย เพราะผลของการเป็นหนี้ทำให้ครูหมดกำลังใจ ว้าวุ่น ขาดสมาธิ ซึ่งจะทำให้ความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ลดลง ส่งผลเสียต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างแน่นอน แล้วจะสอนหนังสือให้ได้ดีได้อย่างไร หรือทำให้ครูบางท่านต้องทำการเปิดสอนพิเศษในช่วงเย็น ซึ่งวิธีนี้จะทำให้ครูไม่สนใจที่จะสอนหนังสือหรือถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกศิษย์อย่างเต็มที่เพื่อที่จะให้ลูกศิษย์เข้าเรียนพิเศษกับตนโดยอาจจะมียึดข้อจูงใจเป็นแนวข้อสอบหรือเฉลยการบ้าน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะทำการศึกษาในเรื่องของภาระหนี้สินครูเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อไปสำหรับผู้ที่ต้องการค้นคว้าในเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องนี้ หรืออาจจะประโยชน์ให้ทางรัฐบาลนำข้อมูลไปเป็นพื้นฐานในการพิจารณาการปรับสวัสดิการให้กับผู้ที่เข้ารับราชการครูต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานะส่วนบุคคลและลักษณะทางเศรษฐกิจของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย
2. เพื่อศึกษาภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ระดับรายได้ และระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ที่มีผลต่อการเกิดภาระหนี้สิน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางเพื่อให้ทางกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปพิจารณาในเรื่องของการเพิ่มสวัสดิการ หรือจัดหาอาชีพเสริมให้กับครู และเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินครูต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ในปี 2552 จำนวน 118 คน เป็นชาย 34 คน เป็นหญิง 84 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ในปี 2552 ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวนทั้งหมด 91 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณสูตรตามแบบของ Yamane (Yamane, 1973: 725)

ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

1. ศักยภาพส่วนตัว
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อายุ
 - 1.3 สถานภาพ
 - 1.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัว
 - 1.5 ระดับการศึกษา
 - 1.6 ระดับตำแหน่ง
2. ศักยภาพทางเศรษฐกิจ ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่
 - 2.1 ระดับรายได้ปัจจุบัน
3. ศักยภาพหนี้สิน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่
 - 3.1 หนี้สินที่ใช้บริการในปัจจุบัน
 - 3.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดภาระหนี้สิน
 - 3.3 วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
 - 3.4 จำนวนวงเงินกู้
 - 3.5 อัตราดอกเบี้ยที่ใช้บริการ
 - 3.6 จำนวนเงินงวดที่ผ่อนต่อเดือน
 - 3.7 ระยะเวลาการผ่อนชำระต่อเดือน
 - 3.8 วงเงินกู้คงเหลือ

4. ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างภาระหนี้สิน กับอายุ ระดับรายได้ปัจจุบัน และระดับตำแหน่ง

4.1 ตัวแปรอิสระที่ศึกษา ได้แก่

4.1.1 อายุ

4.1.2 ระดับรายได้ปัจจุบัน

4.1.3 ระดับตำแหน่ง

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาระหนี้สิน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย หมายถึง ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูที่สอนนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในที่นี้คือผู้ที่ดำรงตำแหน่งครู หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษ

2. สถานภาพ หมายถึง สถานะทางครอบครัวของครูที่แบ่งเป็น โสด สมรส หม้าย หย่าร้าง เป็นต้น

3. จำนวนสมาชิกในครอบครัว หมายถึง จำนวนบุคคลในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ในที่นี้นับรวมตัวผู้ตอบแบบสอบถามด้วย

4. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งจะแบ่งเป็นระดับดังนี้

4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

4.2 ปริญญาตรี

4.3 สูงกว่าปริญญาตรี

5. ระดับตำแหน่ง หมายถึง ระดับชั้นของครูที่ได้รับเมื่อเข้ารับบรรจุเป็นครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

6. ครู คศ.1 หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เทียบกับข้าราชการ ระดับ 1-5

7. ครู คศ.2 หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เทียบกับข้าราชการ ระดับ 6-7

8. ครู คศ.3 หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เทียบกับข้าราชการ ระดับ 8

9. ระดับรายได้ปัจจุบัน หมายถึง เงินเดือนที่ครูได้รับต่อเดือนในที่นี้รวมเงินพิเศษต่างๆ เช่น ค่าครองชีพ เงินประจำตำแหน่ง เป็นต้น ในที่นี้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

9.1 ระหว่าง 6,000 – 10,000 บาท

9.2 ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท

9.3 ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท

9.4 ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป

10. ภาระหนี้สิน หมายถึง จำนวนหนี้สินที่ครูทำการกู้ยืมไว้กับสถาบันการเงินต่างๆ และกู้ยืมจากนอกระบบ โดยในที่นี้จะกำหนดเป็นวงเงินเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามจำนวนหนี้สินจริง

11. สาเหตุที่ทำให้เกิดภาระหนี้สิน หมายถึง ต้นเหตุที่ทำให้ครูหรือครอบครัวเกิดภาวะรายได้ไม่พอกับรายจ่ายจนต้องทำการกู้ยืมเกิดเป็นภาระหนี้สินไม่ว่าจะเป็น รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว นำเงินไปลงทุนทำธุรกิจส่วนตัวและไม่ประสบผลสำเร็จ สมาชิกในครอบครัวหรือตนเองนำเงินไปเพื่อศึกษาต่อหรือซื้อเครื่องอุปโภค ซักรถยนต์ เป็นต้น

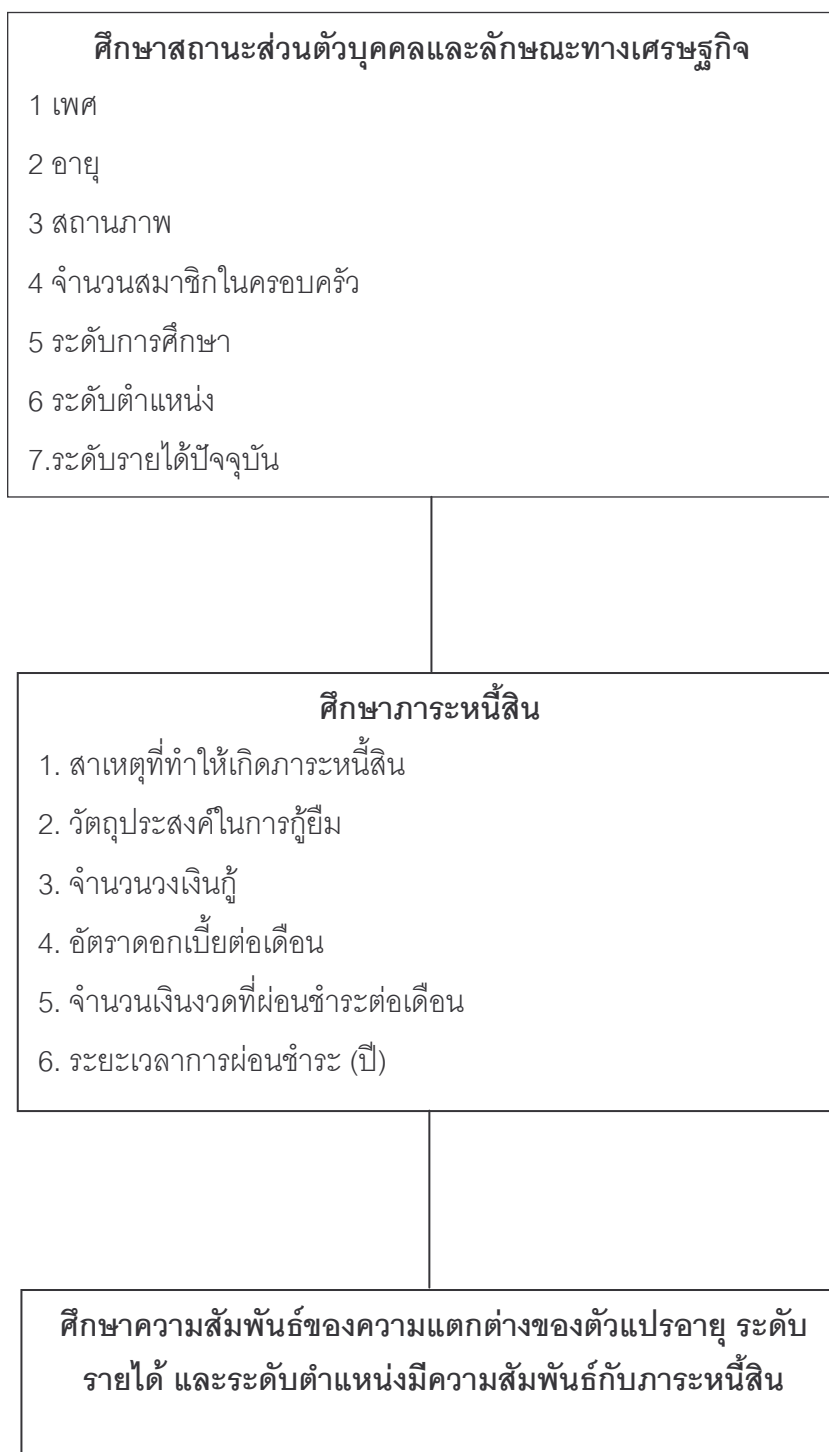
12. วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม หมายถึง จุดประสงค์ที่ทำให้ครูตัดสินใจทำการกู้ยืมไม่ว่าจะเป็นจากแหล่งเงินกู้ในระบบหรือนอกระบบเพื่อให้ได้มาไม่ว่าจะเป็นใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ซ่อมแซมที่อยู่ อาคารก่อสร้างที่อยู่อาศัย/ต่อเติมที่อยู่อาศัย เพื่อใช้ในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค ใช้ในการลงทุนทำอาชีพเสริมหรือใช้ในการศึกษาต่อของตนเอง/ของบุตร เป็นต้น

13. จำนวนวงเงินกู้ หมายถึง จำนวนยอดเงินที่ทำการกู้ยืมในปัจจุบันทั้งที่กู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ในระบบและนอกระบบ

14. จำนวนเงินงวดที่ผ่อนชำระต่อเดือน หมายถึง จำนวนเงินที่จ่ายเพื่อชำระคืนเงินกู้ยืมทั้งจากแหล่งเงินกู้ยืมทั้งในระบบและนอกระบบโดยแบ่งชำระเป็นรายเดือน

15. ระยะเวลาการผ่อนชำระ หมายถึง ช่วงเวลาของการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมทั้งจากแหล่งกู้ยืมทั้งในระบบและนอกระบบโดยมีหน่วยในการสอบถามเป็นปี

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 อายุของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

สมมติฐานที่ 2 ระดับรายได้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

สมมติฐานที่ 3 ระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความสำคัญและบทบาทหน้าที่ครู
2. ความหมายของหนี้
3. ภาวะหนี้สินของข้าราชการครู
4. สภาวะหนี้สินครู
5. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
6. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่อการส่งผลให้เกิดภาวะหนี้สิน
 - 6.1 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์
 - 6.2 ทฤษฎีวิถีจักรชีวิต
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของครู

ในที่นี้ขออัญเชิญพระราชโองราชวาทของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันพุธที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2523 มากล่าวในที่นี้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง. 2552: ออนไลน์) ดังปรากฏข้อความตอนหนึ่งว่า

"หน้าที่ของครูนั้นเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการปลูกฝังความรู้ ความคิด และจิตใจให้แก่เยาวชน เพื่อที่จะได้เติบโต ขึ้นเป็นผลเมืองที่ดีและมีประสิทธิภาพของประเทศชาติในกาลข้างหน้า ผู้เป็นครูจึงจัดได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทอย่างสำคัญ ในการสร้างสรรค์บันดาลอนาคตของชาติบ้านเมือง"

และอีกตอนหนึ่งเป็นพระราชโองราชวาทของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันพุธที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ.2526 ความตอนหนึ่งว่า "อาชีพครูถือว่าสำคัญอย่างยิ่ง เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคง และก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญได้นั้น จะต้องพัฒนาคน ซึ่งก็ได้แก่เยาวชนของชาติ เสียก่อน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าสมบูรณ์ทุกด้าน จึงจะสามารถช่วยกันสร้างความเจริญให้แก่ชาติต่อไปได้"

ดังนั้นจากพระราโชวาททั้งสองแสดงให้เห็นว่าอาชีพครูนั้นมีความสำคัญต่อทั้งสังคมและประเทศชาติเป็นอย่างมาก

สำหรับหน้าที่ของครูนั้นขอกล่าวตามความหมายของครู โดยจะอธิบายตามรูปคำภาษาอังกฤษ คือ “Teachers” โดยสรุปจากคำอธิบายของยนต์ ชุ่มจิต ในหนังสือความเป็นครู ดังนี้ (ยนต์ ชุ่มจิต. 2531: 49-55)

T (Teaching) การสอน หมายถึง การอบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ ความสามารถในการวิชาทั้งหลายทั้งปวง ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของครูทุกคนทุกระดับชั้นที่สอน ตามระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 ถือว่าการอบรมสั่งสอนศิษย์เป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก จะละทิ้งหรือทอดทิ้งไม่ได้เพราะถ้าหากครูละทิ้งการสอนก็คือครูละทิ้งหน้าที่ของครู ดังนั้นครูควรที่จะตระหนักในการสอนเป็นอันดับแรก โดยถือว่าการอบรมสั่งสอนศิษย์เป็นหัวใจของความเป็นครู

E (Ethics) จริยธรรม หมายถึง หน้าที่ในการอบรมจริยธรรมให้นักเรียนครูทุกคนจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีจริยธรรมอันเหมาะสม เพราะพฤติกรรมที่ครูได้แสดงออกจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปลูกฝังศรัทธาให้ ศิษย์ได้ปฏิบัติตาม

A (Academic) วิชาการ หมายถึง ครูต้องมีความรับผิดชอบในวิชาการอยู่เสมอ ครูต้องเป็นนักวิชาการอยู่ตลอดเวลา เพราะอาชีพของครูต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ดังนั้นครูทุกคนต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เป็นประจำ

C (Cultural Heritage) การสืบทอดวัฒนธรรม หมายถึง ครูต้องมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง หรือรุ่นต่อ ๆ ไป ซึ่งมีวิธีการที่ครูจะกระทำได้ 2 แนวใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามอย่างถูกต้องเป็นประจำ เพื่อให้ศิษย์และประชาชนทั่วไปยึดถือเป็นแบบอย่าง เช่น

- การแต่งกายให้เหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ
- การแสดงความเคารพและกิริยามารยาทแบบไทย ๆ
- การจัดงานมงคลสมรส

2. การอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของไทยอย่างถูกต้องในขณะเดียวกันก็กระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

H (Human Relationship) มนุษย์สัมพันธ์ หมายถึง การมีมนุษย์สัมพันธ์อันดีของครูต่อบุคคลทั่วไป การมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีของครูช่วยทำให้สถาบันศึกษาที่ครูปฏิบัติงานอยู่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ดังนั้นครูทุกคนจึงควรถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งที่จะต้องคอย ผูก

มิตรไมตรีอันดีระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่ครูมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ยกตัวอย่างเช่น ครูกับนักเรียน,ครูกับครู,ครูกับผู้ปกครอง เป็นต้น

E (Evaluation) การประเมินผล หมายถึงการประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียน เป็นการวัดความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ในด้านต่างๆหากไม่มีการประเมินผลหรือวัดผล ครูก็จะไม่ทราบได้ว่าศิษย์มีความเจริญก้าวหน้าในด้านใด ดังนั้นครูต้องพึงระลึกอยู่เสมอว่าเมื่อมีการสอนเกิดขึ้นย่อมมีการสอบตามมา ซึ่งสำหรับวิธีการวัดประเมินผลนักเรียนนั้นมีหลายวิธี ยกตัวอย่างเช่น 1. การสังเกต,การทดสอบ,การใช้แบบสอบถามและแบบ,การศึกษาเป็นรายบุคคลหรือ การให้ปฏิบัติและนำไปใช้ ซึ่งการประเมินผลการเรียนการสอนทุก ๆ วิชา ครูควรประเมินความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนหลาย ๆ ด้าน ที่สำคัญ คือ

1. ด้านความรู้ เป็นการวัดความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล
2. ด้านเจตคติ คือ การวัดความรู้สึกรัก ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความตรงต่อเวลา ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความขยันขันแข็งในการทำงาน เป็นต้น
3. ด้านการปฏิบัติ คือการวัดด้านการปฏิบัติงานเพื่อทราบว่านักเรียนทำงานเป็นหรือไม่หลังจากที่ได้ศึกษาภาคทฤษฎีแล้ว

R (Research) การวิจัย หมายถึง ครูต้องเป็นนักแก้ปัญหา เพราะการวิจัยเป็นวิธีการแก้ปัญหาและการศึกษาหาความจริง สาเหตุที่ครูต้องรับผิดชอบในด้านนี้ก็เพราะในการเรียนการสอนทุก ๆ วิชา ครูจะต้องพบกับปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น ปัญหาเด็กไม่ทำการบ้าน เด็กหนีโรงเรียน เด็กที่ชอบรังแกเพื่อน พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้าครูสามารถแก้ไขได้ก็จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

S (Service) บริการ หมายถึง การให้บริการ คือ ครูจะต้องให้บริการแก่สังคมหรือบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อ

2. ความหมายของหนี้

หนี้้นั้นไม่มีคำแปลไว้ในกฎหมายแต่เข้าใจกันว่าหนี้คือ ความผูกพันในกฎหมายระหว่างบุคคลคนเดียวหรือหลายคน ซึ่งฝ่ายหนึ่งเรียกว่า เจ้าหนี้มีสิทธิจะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าลูกหนี้ให้ชำระหนี้โดยส่งมอบทรัพย์สินหรือให้ทำการ พระวรภักดีพิบูลย์(ดาว นามบัณฑิต.2542: 6-7; อ้างอิงจากพระวรภักดีพิบูลย์. 2511) หนี้มี 3 ลักษณะ คือ

1. ต้องมีเจ้าหนี้และลูกหนี้
2. ต้องมีความผูกพันในกฎหมาย
3. ต้องมีวัตถุประสงค์แห่งหนี้

นักกฎหมายได้ให้คำนิยามของคำว่าหนี้ไว้ดังนี้"หนี้" คือความผูกพันในทางกฎหมายระหว่างบุคคลสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้มีความชอบธรรมที่จะบังคับบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าลูกหนี้ให้จำต้องส่งมอบทรัพย์สิน กระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ (เกร็ดความรู้สหกรณ์. 2553: Online)

ลักษณะสำคัญของหนี้

หนี้ตามความหมายดังกล่าวมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ต้องมีเจ้าหนี้และลูกหนี้ หมายความว่าหนี้หรือสิทธิเหนือบุคคลนี้ต้องมีบุคคลสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ทรงสิทธิ อีกฝ่ายหนึ่งตกอยู่ในหน้าที่จำต้องชำระหนี้ บุคคลซึ่งเป็นฝ่ายในหนี้นั้นนั้นอาจจะเป็นบุคคลสองคนหรือกว่านั้นขึ้นไปก็ได้ กล่าวคือ ไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นเรื่องผูกพันระหว่างบุคคลสองคนเท่านั้น อาจมีบุคคลหลายคนเป็นเจ้าหนี้ร่วมอยู่ฝ่ายหนึ่ง และมีบุคคลหลายคนเป็นลูกหนี้ร่วมอยู่อีกฝ่ายหนึ่งก็ได้ ซึ่งบุคคลดังกล่าวนี้ อาจจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้
2. ต้องมีความผูกพันกันทางกฎหมายอันก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ในเรื่องหนี้ ในบางกรณีก็เป็นความผูกพันที่ก่อให้เกิดประโยชน์แลกเปลี่ยนต่างตอบแทนซึ่งกันและกันในระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ เช่น สัญญาซื้อขาย แลกเปลี่ยน เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ เป็นต้น
3. ต้องมีวัตถุประสงค์แห่งหนี้วัตถุประสงค์ที่ลูกหนี้จะต้องปฏิบัติตามการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ อย่างไร ซึ่งมีอยู่ 3 ประเภท คือ

1. กระทำการ
2. งดเว้นกระทำการ
3. โอนกรรมสิทธิ์ส่งมอบทรัพย์สิน

ดังนั้น หนี้ในความหมายโดยสรุปคือ การเป็นหนี้ที่ต้องมีการผูกพันกันโดยทางกฎหมายหรือลายลักษณ์อักษร ซึ่งจะต้องมีบุคคลเกี่ยวข้องกัน 2 ฝ่าย โดยฝ่ายที่มีสิทธิในการเรียกร้องสิทธิเรียกว่าเจ้าหนี้ มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้อีกฝ่ายหนึ่งคือ ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ตกลงกันโดยการส่งมอบซึ่งทรัพย์สินที่ได้ทำการตกลงกันไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

3.ภาวะหนี้สินครู

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553:ออนไลน์.) เน้นเป้าหมายหลักการพัฒนาประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการพัฒนากำลังคน รัฐบาลได้เล็งเห็นว่าการศึกษาคือเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคน อันจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพของประชากรทั้งประเทศ แต่ในระบบและกระบวนการให้การศึกษา นั้น เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปแล้วว่า "ครู" เป็นกลไกอันสำคัญยิ่งในการที่จะช่วยให้การขับเคลื่อนการศึกษา เมื่อพบว่าครูเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการให้การศึกษาต่อเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศไทยต่อไปในปัจจุบันและอนาคต จึงเป็นธรรมดาที่รัฐบาลจะต้องเฝ้ามอง เฝ้าระวังและหวังผล อย่างยิ่งจากการทำงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ของครู และมุ่งหวังประสิทธิภาพจากผลงานของครู จากการประเมินและการสำรวจวิจัยจากกลุ่มนักวิชาการการศึกษา พบว่า ระดับคุณภาพการศึกษาของไทยในภาพรวมยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำและไม่สามารถเทียบเคียงได้แม้กระทั่งประเทศเพื่อนบ้าน และพบว่าครูจำนวนมาก ประมาณ 82.98% ของจำนวนครูที่สำรวจได้มีภาวะหนี้สินมาก ซึ่งปัญหาภาวะหนี้สินเป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดความทุกข์เป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น รัฐบาลจึงเล็งเห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดูแลแก้ไขปัญหาหนี้สินครู ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้ครูได้รับการผ่อนคลายภาระที่กดดันทางด้านหนี้สินให้ครูสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีขวัญและกำลังใจในการที่จะตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ลูกศิษย์และเยาวชน ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญยิ่งของประเทศไทยสืบต่อไป

รัฐบาลได้ให้ความสนใจ และมีความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูมาโดยตลอด จึงได้มีการสำรวจและศึกษาข้อมูลปัญหาหนี้สินข้าราชการครู เพื่อให้ได้ข้อมูลและมีแนวทางที่ชัดเจนในการแก้ปัญหานี้ได้ถูกทางและบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

จากการสำรวจภาวะหนี้สินของข้าราชการครูทั่วประเทศเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2546 พบว่าข้าราชการครูมีภาวะหนี้สินอันเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อซื้อบ้านและที่ดิน
2. เพื่อซื้อรถยนต์/ รถจักรยานยนต์
3. เพื่อการศึกษา
4. เพื่อการอาชีพ
5. ชื่อของมีค่า
6. เพื่อการลงทุน
7. เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ

จากมูลเหตุแห่งหนี้ทั้ง 7 รายการดังกล่าว พบว่าข้าราชการครูเป็นหนี้จากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. หนี้ในระบบเป็นหนี้ที่กู้ยืมจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ดังนี้

สหกรณ์ออมทรัพย์ครู	จำนวน	92	สหกรณ์
จำนวนครูที่เป็นหนี้	จำนวน	423,299	คน
รวมมูลหนี้	จำนวน	171,223.69	ล้านบาท

2. ธนาคารต่าง ๆ (ธนาคารกรุงไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

จำนวนครูที่เป็นหนี้	จำนวน	74,792	คน
รวมมูลหนี้	จำนวน	41,072,934,556	บาท

3. หนี้นอกระบบ เป็นหนี้จากการกู้ยืมจากเอกชน และหรือจากบุคคลอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวในข้อ 1

จำนวนครูที่เป็นหนี้	จำนวน	115,627	คน
รวมมูลหนี้	จำนวน	18,594,123,644	บาท

แนวทางในการช่วยเหลือจะต้องจัดระบบการจำแนกปัญหา ซึ่งอาจต้องมีการปรับโครงสร้างหนี้ การจัดกลุ่มเจ้าหนี้ให้เหลือกลุ่มเดียวที่ Refinance และวิธีการอื่น ๆ

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งข้อมูลภาระหนี้สินข้าราชการครูไปให้กระทรวงมหาดไทย เพื่อเข้าโครงการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจน ตามโครงการของรัฐบาลต่อไปอีกทางหนึ่งด้วยแล้ว (สถาบันคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2552: ออนไลน์)

4. สภาวะหนี้สินของข้าราชการครู

จากการสำรวจภาวะหนี้สินข้าราชการครูทุกกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2539 พบว่าครูเป็นหนี้ 507,607 ราย ซึ่งเป็นหนี้ในระบบ ประมาณ 81,162 คน ซึ่งจะสรุปดังตารางข้างล่างนี้ (ดาว นามบัณฑิต. 2542: 8)

ตาราง 1 สาเหตุการเกิดหนี้สินของข้าราชการครู

สาเหตุของการเกิดหนี้	จำนวนครูเป็นหนี้ (ราย)	ร้อยละ	จำนวนหนี้ (ล้านบาท)
การนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	123,849	24.40	19,225
การซื้อหรือสร้างที่อยู่อาศัย	63,165	12.40	16,975
เพื่อการศึกษาบุตร	47,244	9.30	5,803
ใช้หนี้บุคคลทั่วไป	44,764	8.80	6,802
ซื้อหรือผ่อนรถ และเครื่องใช้ไฟฟ้า	155,467	30.60	19,126
ลงทุนเพื่อทำอาชีพเสริม	36,644	7.20	8,168
เพื่อการศึกษาและพัฒนาตนเอง	26,931	5.40	2,625
อื่นๆ	9,543	1.90	2,438
รวม	507,607	100	81,162

ที่มา : ดาว นามบัณฑิต. (2542). การศึกษาสภาพหนี้สิน และความคิดเห็นต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. หน้า8.

5. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 17 เขตพื้นที่การปกครองเขตคลองเตย ซึ่งมีโรงเรียนทั้งสิ้น 4 โรงเรียน ซึ่งมีข้อมูลทั่วไป ดังนี้

1. โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา

เปิดสอนในระดับประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา การศึกษาพิเศษ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญาและหลักสูตรเฉพาะทางนาฏศิลป์การแสดง ซึ่งตั้งอยู่ที่ ถนนอาจณรงค์ริมทางรถไฟสายปากน้ำเก่า ฝั่งเหนือ แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร เกิดจากเหตุการณ์สืบเนื่องจากที่คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดทำโครงการพัฒนาแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย โดยในปี พ.ศ.2513 โดยอาจารย์จิรา สาครพันธ์ เป็นผู้อำนวยการโครงการพัฒนาแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยนำคณะนักศึกษาจากคณะ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มาฝึกปฏิบัติการภาคสนาม ด้วย

การเข้าไปสอนหนังสือแก่เด็กในบ้านที่พัทลุง และได้รับการประสานความร่วมมือจากคณะกรรมการในแหล่งเสื่อมโทรมโดยการนำของ นายเปล่ง ศรีตาน้อย ในชุมชนลือค 1, 2 และ 6 มีผู้เรียน 770 คน จนถึง พ.ศ.2517 ได้สร้างสถานที่เรียนชั่วคราวหลังคาสังกะสี แบ่งเป็น 3 ห้องเรียนไม่มีผ้าม่านด้านข้าง อยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการ สมพงษ์ จิวนนท์ รับโรงเรียน ก. ไปควบคุมดูแลในสังกัด ใช้ครูอัตราจ้างเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2517 ไม่มีการจัดแบ่งชั้นเรียน พ.ศ. 2518 ก่อสร้างสถานที่เรียนเป็นอาคารชั่วคราว ในบริเวณลือค 2 และ 6 เป็นโรงเรียน ก.1 ,ก.2 และ ก.3 รวมทั้ง 3 แห่งมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 4 จำนวนรวม 314 คน นักเรียนไม่ต้องมีเครื่องแบบนักเรียน มีครูอัตราจ้างกรุงเทพฯ จำนวน 22 คน

พ.ศ. 2519 การเคหะแห่งชาติต้องการที่ดินที่เช่าจากการท่าเรือแห่งประเทศไทย ในบริเวณที่ตั้งโรงเรียน ก.1,ก. 2 และ ก.3 มารวมกันสร้างในบริเวณที่ดินท่าเรือคลองเตย ลือค 6 ก่อสร้างเป็นอาคารเรียน 4 ชั้น หลังที่ 1 จัดการเรียนการสอนสังกัดสำนักการศึกษา มีศึกษานิเทศก์เป็นหน่วยประสานงานควบคุมดูแลการจัดการศึกษา ต่อมาสำนักศึกษาก่อสร้างอาคารเรียน 4 ชั้นเชื่อมต่อกับ 2 อาคาร รวมมี 3 อาคาร 43 ห้อง อาคารเรียน 1 และ 2 ได้ถูกล้าง สร้างบ้านพักภารโรง 1 หลัง 2 ห้องนอน รั้วคอนกรีต บางส่วนเป็นเหล็ก ในที่ดินของการท่าเรือแห่งประเทศไทย พื้นที่ 1 ไร่ 359 ตารางวา จนถึงปัจจุบัน มีบุคลากร ณ ปี พ.ศ. 2552 ทั้งสิ้นจำนวน 64 คน เป็นชาย 17 คน เป็นหญิง 47 คน มีนักเรียนทั้งสิ้น 1,103 คน เป็นชาย 578 คน เป็นหญิง 525 คน

2. โรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ

เป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่พัฒนามาจากโรงเรียนวันละบาทของครูประทีป อึ้งทรงธรรม ตั้งแต่ พ.ศ.2511 จัดการเรียนการสอนโดยไม่แบ่งชั้นเรียน เป้าหมาย คือให้สามารถอ่านออกเขียนได้ และยังไม่มีการวัดผลประเมินผลการเรียน พ.ศ.2516 อาคารหลังแรกได้สร้างขึ้นด้วยการรวมกำลังทรัพย์ของผู้มีจิตศรัทธาและชาวบ้านในชุมชนเป็นอาคารไม้ มีนักเรียนจำนวน 250 คน ปีต่อมาสร้างอาคารเรียนหลังที่ 2 มีชาวบ้านที่พออ่านออกเขียนได้มาช่วยสอนและให้ชื่อว่า "โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา" การเรียนการสอนยังคงรูปแบบเดิมของโรงเรียนวันละบาท ปีการศึกษา 2518 ได้รับความช่วยเหลือจากอาสาสมัครที่มีวุฒิทางการศึกษาเข้ามาช่วยจัดชั้นเรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เปิดการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีครูประทีป อึ้งทรงธรรม และอาสาสมัครอีก 9 คน เป็นผู้สอน

ปีการศึกษา 2519 ครูประทีป อึ้งทรงธรรม ตัดสินใจโอนโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนาให้กับกรุงเทพมหานคร เพื่อให้นักเรียนที่จบการศึกษา ได้รับใบประกาศนียบัตรอย่างถูกต้องตามหลักสูตร โดยมีครูประทีป อึ้งทรงธรรม เป็นครูใหญ่คนแรก ปีการศึกษา 2523 ครูประทีป อึ้งทรงธรรม ได้ลาออกจากตำแหน่งครูใหญ่ โดยมีนายวิศิษฐ์ สุปินานนท์ ย้ายมาดำรงตำแหน่งแทน

ปีการศึกษา 2528 จึงได้ย้ายโรงเรียนมาอยู่ที่ล๊อด 6 มีเนื้อที่ 2 ไร่ 75 ตารางวา และสร้างอาคารคอนกรีตหลังแรกขึ้นมี 21 ห้องเรียน โรงเรียนได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วจนปัจจุบันมีอาคารเรียนคอนกรีต ขนาด 4 ชั้น จำนวน 5 หลัง มีเนื้อที่ ทั้งหมด 3 ไร่ 75 ตารางวา

ปัจจุบัน เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (ขยายโอกาส) มีบุคลากรทั้งสิ้น 52 มีนักเรียนทั้งสิ้น 910 คน เป็นชาย 462 คน เป็นหญิง 448 คน

3. โรงเรียนวัดคลองเตย

โรงเรียนวัดคลองเตย ตั้งอยู่เลขที่ 386 ถนนสุนทรโกษา แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ โรงเรียนตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2476 โดยพระครูธีรวิธานนท์ เจ้าอาวาสวัดคลองเตยใน ในขณะนั้น เริ่มแรกอาศัยศาลาการเปรียญเป็นสถานศึกษา โดยเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ท่านพระครูธีรวิธานนท์ ได้มอบที่ดินจำนวน 2 ไร่ 2 งาน 59 ตารางวา ให้เพื่อก่อสร้างอาคารเรียน และได้ทำการจัดหาอุปกรณ์การเรียน การสอนให้ตามสมควร

โรงเรียนวัดคลองเตย ตั้งอยู่เลขที่ 386 ถนนสุนทรโกษา แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ โรงเรียนตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2476 โดยพระครูธีรวิธานนท์ เจ้าอาวาสวัดคลองเตยใน ในขณะนั้น เริ่มแรกอาศัย ศาลาการเปรียญเป็นสถานศึกษา โดยเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ท่านพระครูธีรวิธานนท์ ได้มอบที่ดินจำนวน 2 ไร่ 2 งาน 59 ตารางวา ให้เพื่อก่อสร้างอาคารเรียน และได้ทำการจัดหาอุปกรณ์การเรียน การสอนให้ตามสมควร

ปี พ.ศ.2504 กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดงบประมาณให้ก่อสร้างอาคารเรียน จำนวน 1 หลัง มีลักษณะเป็นอาคารไม้ 2 ชั้น 12 ห้องเรียน

ปี พ.ศ.2514 เทศบาลกรุงเทพมหานคร ได้จัดสรรงบประมาณให้ก่อสร้าง อาคารเรียนจำนวน 1 หลัง มีลักษณะเป็นอาคารไม้ 2 ชั้น 4 ห้องเรียน

ปี พ.ศ.2517 ได้ทำการรื้อถอนอาคารเรียนเรือนไม้หลังแรกออก เนื่องจากได้จัดสรรงบประมาณจากกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ก่อสร้างอาคารเรียน จำนวน 1 หลัง มีลักษณะเป็นอาคารตึก 3 ชั้น 15 ห้องเรียน

ปี พ.ศ.2520 ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกรุงเทพมหานครให้ก่อสร้าง อาคารเรียน จำนวน 1 หลัง มีลักษณะเป็นอาคารตึก 3 ชั้น 15 ห้องเรียน

ปี พ.ศ.2521 กรุงเทพมหานครได้จัดสรรงบประมาณให้ก่อสร้างอาคารเรียน จำนวน 1 หลัง โดยทำการรื้อถอนอาคารเรียนไม้หลังที่ 2 และก่อสร้างอาคารตึก 3 ชั้น 8 ห้องเรียนแทน โรงเรียน วัดคลองเตยได้พัฒนาทั้ง ด้านอาคารสถานที่ และด้านการเรียนการสอน มาตามลำดับ โดยได้รับความอนุเคราะห์ และการอุปถัมภ์จากท่านเจ้าอาวาส องค์ปัจจุบันคือ ท่านพระครูวิมลกิตติสาร

ปัจจุบันโรงเรียนวัดคลองเตยได้เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีบุคลากรทั้งสิ้น 14 คน เป็นชาย 2 คน เป็นหญิง 12 คน

4. โรงเรียนวัดสะพาน

โรงเรียนวัดสะพาน เดิมชื่อโรงเรียนประชาบาลประจำตำบลพระโขนง 1 (วัดสะพาน) ได้เปิดสอนเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2470 โดยอาศัย สถานที่ของโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอพระโขนง (เรือนรื้อราชวรวิหารพหลิน) เป็นที่เรียน ซึ่งอยู่ในบริเวณพื้นที่ของวัดสะพาน โดยมี นายสอชิง ทิมพิทักษ์ (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น นายหาญณรงค์ ทิมพิทักษ์ เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2485) เป็นครูใหญ่ มีนักเรียนทั้งสิ้น 9 คน

สภาพบริเวณโรงเรียน

1. อาคารเรียน เป็นตึก 4 ชั้น 2 หลัง 3 ชั้น 1 หลัง รวม 3 หลัง โดยเชื่อมต่อกันเป็นรูปตัวยู (U) มีรายละเอียด ดังนี้ อาคารเรียนหลังที่ 1 เป็นตึก 4 ชั้น 16 ห้องเรียน ตามแบบ ร.ร. 850-2520 ใช้งบประมาณปี 2520 โดยมี 3 ชั้นใช้เป็นห้องเรียน 12 ห้อง และอีก 1 ชั้น(ชั้นล่าง)ปัจจุบันจัดเป็นห้องวิชาการ ห้องธุรการ ห้องเรียนชั้นเด็กเล็ก 1 และ 2 อย่างละ 1 ห้องเรียน อาคารเรียนหลังที่ 2 เป็นตึก 4 ชั้น 9 ห้องเรียน ชั้นล่างโล่ง ตามแบบ ร.ร. 850- 2520 ใช้งบประมาณปี 2522 เชื่อมต่อกับอาคาร 1 ชั้นล่างเป็นห้องครัว และโรงอาหาร อาคารเรียนหลังที่ 3 เป็นตึก 3 ชั้น 6 ห้องเรียน แบบ ร.ร. 800-2520 ใช้งบประมาณปี 2524 ชั้นล่างโล่ง ปัจจุบันใช้เป็นห้องสมุด และห้องผู้อำนวยการโรงเรียน

ข้อมูลบุคลากรทั้งสิ้น 33 คน เป็นชาย 10 คน เป็นหญิง 23 คน ข้อมูลปี 2551

6. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

6.1 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ ของ Maslow

Maslow เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง กระบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพ ของ Maslow โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ” (wanting

animal) เป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ คือเมื่อปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจและเมื่อได้รับความพึงพอใจใน สิ่งหนึ่งแล้วก็จะยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่นๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need –Hierarchy Conception of Human Motivation) Maslow เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปได้เป็นลำดับดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)
4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs)
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization needs)

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานเป็นความต้องการที่ช่วยการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น ตลอดจนความต้องการที่จะถูกกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัส แรงขับของร่างกายเหล่านี้จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับความอยู่รอดของร่างกายและของ อินทรีย์ ความพึงพอใจที่ได้รับ ในขั้นนี้จะกระตุ้นให้เกิดความต้องการในขั้นที่สูงกว่าและถ้าบุคคลใดประสบความล้มเหลวที่จะสนองความต้องการพื้นฐานนี้ก็จะไม่ได้รับการกระตุ้น ให้เกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้นอย่างไรก็ตาม ถ้าความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่ได้รับความพึงพอใจ บุคคลก็จะอยู่ภายใต้ความต้องการนั้นตลอดไป ซึ่งทำให้ความต้องการอื่นๆ ไม่ปรากฏหรือกลายเป็นความต้องการระดับรองลงไป เช่น คนที่อดอยากหิวโหยเป็นเวลานานจะไม่สามารถสร้างสรรค์สิ่งที่มีประโยชน์ต่อโลก ได้ บุคคลเช่นนี้จะหมกมุ่นอยู่กับการจัดหาบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้มีอาหารไว้รับประทาน Maslowอธิบายต่อไปว่า บุคคลเหล่านี้จะมีความรู้สึกเป็นสุขอย่างเต็มที่เมื่อ มีอาหารเพียงพอสำหรับเขาและจะไม่ต้องการสิ่งอื่นใดอีก ชีวิตของเขาถือว่าได้ว่าเป็นเรื่องของการรับประทาน สิ่งอื่นๆ นอกจากนี้จะไม่มีมีความสำคัญไม่ว่าจะเป็นเสรีภาพ ความรัก ความรู้สึกต่อชุมชน การได้รับการยอมรับ และปรัชญาชีวิต บุคคลเช่นนี้มีชีวิตอยู่เพื่อที่จะรับประทานเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับความพึงพอใจแล้วก็จะพัฒนาการไปสู่ขั้นใหม่ต่อไป ซึ่งขั้นนี้เรียกว่าความต้องการความปลอดภัยหรือความรู้สึกมั่นคง (safety or security) Maslow กล่าวว่าความต้องการความปลอดภัยนี้จะสังเกตได้ง่ายในทารกและในเด็กเล็กๆ เนื่องจากทารกและเด็กเล็กๆ ต้องการความช่วยเหลือและต้องพึ่งพอาัยผู้อื่น ตัวอย่าง ทารกจะรู้สึกกลัวเมื่อถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพังหรือเมื่อเขาได้ยินเสียงดังๆ หรือเห็นแสงสว่าง

มาก ๆ ความต้องการความปลอดภัยจะยังมีอิทธิพลต่อบุคคลแม้ว่าจะผ่านพ้นวัยเด็กไปแล้ว แม้ในบุคคลที่ทำงานในฐานะเป็นผู้คุ้มครอง เช่น ผู้รักษาเงิน นักบัญชี และผู้ที่ทำหน้าที่ให้การรักษายาบาล เพื่อความปลอดภัยของผู้อื่น เช่น แพทย์ พยาบาล แม้กระทั่งคนชรา บุคคลทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะเฝ้าหาความปลอดภัยด้วยกันทั้งสิ้น

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love needs)
ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของเป็นความต้องการขั้นที่ 3 ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของโดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวหรือกับผู้อื่น สมาชิกภายในกลุ่มจะเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับบุคคล กล่าวคือ บุคคลจะรู้สึกเจ็บปวดมากเมื่อถูกทอดทิ้งไม่มีใครยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจำนวนเพื่อนๆ ญาติพี่น้องสามีหรือภรรยาหรือลูกๆ ได้ลดน้อยลงไป

4. ความต้องการได้รับความยกย่องนับถือ (Self-Esteem needs) เมื่อความต้องการได้รับความรักและการให้ความรักแก่ผู้อื่นเป็นไปอย่างมี เหตุผลและทำให้บุคคล เกิดความพึงพอใจแล้ว พลังผลักดันในขั้นที่ 3 ก็จะลดลงและมีความต้องการในขั้นต่อไปมาแทนที่ คือมนุษย์ต้องการที่จะได้รับความนับถือยกย่องออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นความต้องการนับถือตนเอง (self-respect) ส่วนลักษณะที่ 2 เป็นความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others)

4.1 ความต้องการนับถือตนเอง (self-respect) คือ ความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแข็งแรง มีความสามารถในตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ทุกคนต้องการที่จะรู้สึกว่าเขามีคุณค่าและมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จ ในงานภารกิจต่างๆ และมีชีวิตที่เด่นดัง

4.2 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others) คือ ความต้องการมีเกียรติยศ การได้รับยกย่อง ได้รับการยอมรับ ได้รับ ความสนใจ เป็นที่ชื่นชมยินดี มีความต้องการที่จะได้รับความยกย่องชมเชยในสิ่งที่เขากระทำซึ่งทำให้รู้สึกว่าเขาเองมีคุณค่าความสามารถของเขาได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization needs) ถึงลำดับขั้นสุดท้าย ถ้าความต้องการลำดับขั้นก่อนๆ ได้ทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างมีประสิทธิภาพ ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงก็จะเกิดขึ้น การเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของบุคคล ที่จะบรรลุถึงจุดสูงสุดของศักยภาพ เช่น “นักดนตรีก็ต้องใช้ความสามารถทางด้านดนตรี ศิลปินก็ต้องวาดรูป ถ้าบุคคลเหล่านี้ได้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ก็เชื่อได้ว่าเขาเหล่านั้น เป็นคนที่รู้จักตนเอง (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. 2550: Online)

ซึ่งที่กล่าวมาทั้ง 5 ขั้นนั้นสามารถอธิบายเป็นรูปภาพได้ดังนี้



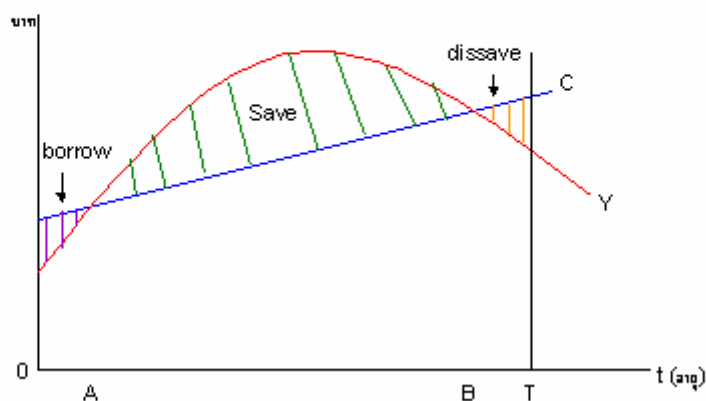
ภาพประกอบ 2 แสดงลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์

ที่มา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2550). *ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์*. (Online).

6.2 ทฤษฎีวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Theory of Consumption)

ทฤษฎีวัฏจักรชีวิตเป็นทฤษฎีที่สะท้อนถึงความพยายามในการตัดสินใจของครัวเรือนระหว่างการบริโภคกับการออมในขณะใดขณะหนึ่ง สะท้อนถึงความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายของการกระจายการบริโภคตลอดชีวิตภายใต้ข้อจำกัดของรายได้ที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งก็คือ ระดับการบริโภคของครัวเรือนมีได้ขึ้นอยู่กับรายได้ในงวดเวลาปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตอีกด้วย ดังภาพ

ทฤษฎีวิถีจักรชีวิต



ภาพประกอบ 3 แสดงทฤษฎีวิถีจักรชีวิต

ที่มา: สุระชัย เชื้อลิ้นฟ้า. (2550). พฤติกรรมการก่อหนี้ภาคครัวเรือนก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทย. หน้า27; อ้างอิงจากBranson. 1989)

จากภาพในช่วงที่บุคคลยังมีอายุน้อย บุคคลยังมีรายได้ต่ำกว่าการบริโภค แต่เมื่ออยู่ในช่วงวัยกลางคนระดับรายได้ก็จะเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าการบริโภคจึงทำให้มีการออมที่เพิ่มสูงขึ้นจะเห็นว่าการออมเป็นบวก ส่วนเมื่ออยู่ในวัยสูงอายุนั้นรายได้ของบุคคลก็จะลดลงขณะที่การบริโภคก็ยังคงสูงอยู่จึงทำให้การออมกลับมาติดลบอีกครั้ง ซึ่งถ้าตามทฤษฎีนี้เป็นจริงก็แสดงว่าถ้าศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับรายได้ของครัวเรือนที่มีรายได้ต่างกันในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งจะพบว่า การที่ครัวเรือนที่มีรายได้สูงส่วนใหญ่อาจมีหัวหน้าครัวเรือนที่อยู่ในวัยกลางคนจะมีระดับรายได้ที่สูง

แนวคิดที่ได้จากทฤษฎีนี้สามารถนำขยายผลสู่การกู้ยืมของครัวเรือนได้ โดยจะมี 3 ปัจจัยหลัก คือ

1. โครงสร้างประชากร คือการที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีอายุน้อยยอมทำให้ครัวเรือนมีรายจ่ายมากยอมทำให้มีหนี้สินเกิดมาก
2. การคาดการณ์ของรายได้ในอนาคต คือ การที่ครัวเรือนคาดการณ์ถึงรายได้ในอนาคตที่จะสูงขึ้น ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการจ่ายบริโภคเพิ่มสูงขึ้นหรือการกู้ยืมเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

3. การคาดการณ์เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยในอนาคต คือ ถ้าครัวเรือนมีการคาดการณ์ถึงการลดลงของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงนั้นย่อมทำให้ต้นทุนในการกู้ยืมในการบริโภคในปัจจุบันลดลง ทำให้กระแสรายได้ในอนาคตเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันการที่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงลดลงจะลดอัตราผลตอบแทนจากทรัพย์สินที่ถือครองอยู่ ทำให้มูลค่าทรัพย์สินที่ถือครองอยู่ลดลง

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกศแก้ว กันหารินทร์ (2548:76-89) ทำการศึกษาเรื่องสภาพการกู้เงินและความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการกู้เงินสวัสดิการโรงเรียนวัดบึงทองหลาง (พิทักษ์วิทยาคาร) สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการกู้เงินโดยทั่วไปในด้านพฤติกรรมการกู้เงิน จำนวนผู้กู้เงินและปริมาณการกู้เงิน ศึกษาสภาพส่วนบุคคลและสภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิก ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการกู้เงินของสมาชิกที่มีต่อการกู้เงินสวัสดิการ ในด้านความถี่ในการกู้ วัตถุประสงค์การกู้เงิน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนบุตร ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก เงินเดือน ค่าใช้จ่ายหนี้สิน เงินงวด รายได้สุทธิหลังหักเงินกู้ และจำนวนเงินกู้ ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการกู้เงินสวัสดิการในด้านวัตถุประสงค์การกู้เงิน เงื่อนไขการกู้เงิน ขั้นตอนการกู้เงินและการชำระคืนเงินกู้ และศึกษาเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกที่มีต่อการกู้เงินสวัสดิการโรงเรียนวัดบึงทองหลาง (พิทักษ์วิทยาคาร)

จากการศึกษาพบว่าสภาพการกู้เงินโดยทั่วไปของสมาชิกร้อยละ 49.2 มีวัตถุประสงค์การกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีสถานภาพโสดไม่มีบุตร มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ยคนละ 10 ปี เงินเดือนเฉลี่ยต่อคน 16,303 บาท มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน 12,851 บาท มีหนี้สินเฉลี่ยต่อคน 7,211 บาท มีเงินงวดเฉลี่ยต่อคน 755 บาท มีรายได้สุทธิหลังหักเงินกู้ 13,863 บาท และมีจำนวนเงินหุ้นเฉลี่ยต่อคน 72,842 บาท จากการเปรียบเทียบพฤติกรรมการกู้เงินของสมาชิกสมาชิกส่วนใหญ่มีความถี่ในการกู้เฉลี่ยคนละ 3 ครั้ง เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจพบว่าสมาชิกที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันทั้งในด้านจำนวนบุตร ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกและค่าใช้จ่าย มีความถี่ในการกู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับวัตถุประสงค์การกู้เงินประกอบด้วยเพื่อเป็นทุนการศึกษาบุตร เพื่อเป็นทุนการศึกษาต่อของสมาชิก เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตและเพื่อชำระหนี้จากแหล่งเงินทุนต่างๆ และจากการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านเงื่อนไขการกู้เงินและการชำระคืนเงินกู้ โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับการเมวเงินกู้ การกำหนดมาตรการเกี่ยวกับผู้กู้และผู้ค้ำประกันที่ขาดความรับผิดชอบและการควบคุมระยะเวลาการชำระคืนให้ตรงตามกำหนด

จารุณี จรรยาลักษณ์ (2549:118-122) ทำการศึกษาเรื่องภาวะหนี้สินข้าราชการอุทัยธานี: ศึกษาเฉพาะข้าราชการพลเรือนในจังหวัดอุทัยธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาด้านรายได้และรายจ่ายของข้าราชการพลเรือนในจังหวัดอุทัยธานี 2.เพื่อศึกษาถึงปัจจัยในการก่อหนี้ของข้าราชการพลเรือนในจังหวัดอุทัยธานี

จากการศึกษาพบว่าจากกลุ่มตัวอย่างสามารถจำแนกตามข้อมูลได้เป็นเพศชายร้อยละ 41 ร้อยละ 59 สถานภาพสมรส ร้อยละ 61 อายุเฉลี่ย 37.5 ปีและมีอายุข้าราชการเฉลี่ย 15.4 ปี ข้าราชการจบระดับอุดมศึกษาขึ้นไป ร้อยละ 67 ข้าราชการมีบ้านและที่ดินของตนเอง ร้อยละ 36 มีรายได้จากเงินเดือนอยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 32 รายจ่ายของครอบครัวข้าราชการส่วนใหญ่เป็นค่าเกี่ยวกับยานพาหนะประเภทค่าน้ำมันเฉลี่ย 2,001 บาทต่อเดือน วิธีในการแก้ไขปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายคือกู้ยืมเงินคิดเป็นร้อยละ 53 แหล่งกู้ยืมเงินที่สำคัญคือ สหกรณ์สวัสดิการของทางราชการ ร้อยละ 80 วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมส่วนใหญ่คือกู้เพื่อซื้อหรือซ่อมแซมยานพาหนะ ร้อยละ 36 จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครอบครัว 620,763 บาท จำนวนการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อครอบครัว 8,517.7 บาทต่อเดือน ระยะเวลาเฉลี่ยที่ครอบครัวข้าราชการมีหนี้สิน 10.4 ปี ข้าราชการส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ต้องการให้รัฐบาลเข้าช่วยเหลือมากที่สุดในส่วนของกำหนดเวลาปลอดดอกเบี้ย และสำหรับการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการประกอบอาชีพ ระดับ(ซี) เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพกับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมของข้าราชการพบว่า มีความสัมพันธ์ต่อวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อการศึกษาของบุตร/คู่สมรส เพื่อซื้อเครื่องใช้ในครัวเรือน เพื่อใช้จ่ายสิ่งอุปโภคบริโภค

ณัฐกา ตันสกุลและจิรวัดณ์ เจริญสถาพรกุล (2545:89-92) ทำการศึกษาเรื่องสภาพหนี้ในระบบของครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดนครนายก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพหนี้สินนอกระบบของครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดนครนายก โดยสุ่มตัวอย่าง 600 ตัวอย่าง

จากผลการศึกษาพบว่าครัวเรือนที่มีหนี้สินนอกระบบคิดเป็นร้อยละ 36.5 ในแต่ละครัวเรือนมีหนี้สิน 65,500.00บาท วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมที่สำคัญเพื่อใช้จ่ายในครอบครัว แหล่งเงินกู้ที่สำคัญได้แก่ ญาติ พี่น้อง พ่อแม่ โดยหนี้ส่วนใหญ่ไม่มีกำหนดระยะเวลาคืนที่ชัดเจนและไม่ต้องมีบุคคลค้ำประกัน ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะคือรัฐบาลควรส่งเสริมให้ครัวเรือนเกษตรกรดำเนินชีวิตภายใต้แนวเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตเพิ่มมากขึ้นเพื่อสร้างมูลค่าให้กับผลผลิตของตน

ดาว นามบัณฑิต (2542:ก) ทำศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพหนี้สินและความคิดเห็นต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู โดยมี

วัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาภาวะหนี้สินและความคิดเห็นต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู

จากผลการศึกษาพบว่า 1.) ข้าราชการครูมีหนี้สินมีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 78.50 โดยมีแหล่งหนี้สินมาก 3 ลำดับคือ 1.สหกรณ์ออมทรัพย์ครู 2.ธนาคารของรัฐบาล และ 3.บุคคลทั่วไป ภาวะหนี้สินแยกตามสถานภาพส่วนตัวพบว่าข้าราชการครูที่อายุ 51 ปี ขึ้นไป การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สถานภาพเป็นหม้ายมีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 100.0 2.) สาเหตุการเกิดหนี้สินพบว่ามี การนำไปใช้มากที่สุด 3 ลำดับ คือ เพื่อซื้อหรือสร้างที่อยู่อาศัย นำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และสุดท้ายคือนำไปซื้อหรือผ่อนรถ 3.) ข้อเสนอแนะคือ กระทรวงศึกษาธิการควรมีนโยบายแก้ไขปัญหาหนี้สินอย่างต่อเนื่อง เงินทุนหมุนเวียนควรมีหลักการบริหารที่สามารถช่วยเหลือข้าราชการครูที่มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น

ทิพพาศรี อินทะกุล (2547:ข) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษามูลเหตุภาวะหนี้สินและความต้องการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในโครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามูลเหตุภาวะหนี้สินและความต้องการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในโครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู และเปรียบเทียบความต้องการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาวุโสราชการ และระดับเงินเดือน

จากการศึกษาพบว่า มูลเหตุสำคัญที่ทำให้ข้าราชการครูเป็นหนี้ คือเพื่อซื้อหรือสร้างที่อยู่อาศัย นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซื้อหรือผ่อนรถยนต์หรือจักรยานยนต์ และข้าราชการครูมีความต้องการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินด้วยการจัดหารายได้เสริม ด้านพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ด้านลดภาวะหนี้สิน ข้าราชการครูที่มีอายุ อาวุโสราชการ และระดับเงินเดือนแตกต่างกันมีความต้องการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินไม่แตกต่างกัน

นพฤทธิ์ นิคมเขตต์ (2549:60-64) ทำการศึกษาเรื่องการดำเนินงานด้านสินเชื่อของ ธ.ก.ส.กับการแก้ไขปัญหาหนี้ของระบบของเกษตรกรอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาลักษณะทั่วไปและสถานะทางการเงินของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า 2.ศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อ ธ.ก.ส.ของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า 3.ศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า 4.ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อของครัวเรือน

เกษตรกรลูกค้า 5.ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานะทางการเงินของครัวเรือน กับการใช้บริการสินเชื่อ นอกระบบของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า

ซึ่งการวิจัยพบว่า 1.ลักษณะทั่วไปและสถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า ประกอบด้วยเพศชาย 31 ราย เพศหญิง 23 ราย 2.พฤติกรรมการใช้สินเชื่อระบบของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าพบมีหนี้สินนอกระบบเฉลี่ยเท่ากับ 53,653.85 บาท ส่วนใหญ่กู้ยืมจากนายทุน คิดเป็นร้อยละ 29.62 รองลงมาเป็นญาติ ร้อยละ 25.92 3.พฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อ ธ.ก.ส.ของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า พบว่าลูกค้าส่วนใหญ่ร้อยละ 72.2 ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสินเชื่อของ ธ.ก.ส. 4.ความสัมพันธ์ระหว่างความเพียงพอของเงินกู้ที่ได้รับ ธ.ก.ส.กับการปริมาณหนี้สินนอกระบบของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือถ้าครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส.ไม่เพียงพอปริมาณหนี้สินนอกระบบของครัวเรือนจะเพิ่มขึ้น 5.ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะทางการเงินของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าใช้บริการหนี้สินนอกระบบ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าทรัพย์สินรวมและรายได้สุทธิของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้บริการหนี้สินนอกระบบ

นันทพร ทัดตะศิริ (2549:108-112) ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะของบัตรเครดิตที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของผู้ถือบัตรเครดิต และพฤติกรรมการใช้และพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตของผู้ถือบัตรเครดิตในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต ศึกษาพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต ศึกษาคุณลักษณะของบัตรเครดิตที่พึงประสงค์และศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรที่มีผลต่อคุณลักษณะของบัตรเครดิตที่พึงประสงค์ของผู้ถือบัตรในกรุงเทพมหานคร

ซึ่งผลวิจัยพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีรายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะโดยรวมของบัตรเครดิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีเพศชายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ย และจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านการเป็นเครื่องมือทำรายได้แตกต่างกัน ผู้ถือบัตรเครดิตส่วนใหญ่ถือครองบัตรเครดิต 2 ใบขึ้นไป และใช้จ่ายผ่านบัตรชนิดบัตรธรรมดาเพียงใบเดียวโดยมีระยะเวลาการถือครอง 1-12 เดือน มีความถี่ในการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตประมาณ 6 ครั้งต่อเดือนมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 8,000 บาทโดยใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารและของใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด และผู้ถือบัตรเครดิตส่วนใหญ่ค้างชำระหนี้บัตรเครดิตเนื่องมาจากการขัดข้องด้านการเงินสำหรับการชำระหนี้ผู้ถือบัตรเครดิตนิยมชำระหนี้เต็มจำนวนเงินที่มาจากรายได้ของตนเองโดยผ่านทางเคาน์เตอร์ของสถาบันการเงินมากที่สุด

พรทิพย์ เถาว์สุวรรณ (2541:1-2) ทำการศึกษาเรื่องภาวะการเป็นหนี้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา โดย

มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาภาวะการเป็นหนี้ของครู 2. เพื่อศึกษาสาเหตุจากการเป็นหนี้ 3.ศึกษาแบบแผนการใช้จ่ายและรายได้ของครู 4.ผลกระทบจากการเป็นหนี้และแนวทางแก้ไขในอนาคต

ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สำหรับครูเป็นผู้ที่ต้องมีสังคมจึงทำการกู้ยืมไปมากที่สุดเพื่อหมวดรายจ่ายมากที่สุดคือค่าอาหาร รองลงมาเป็นการสนองความต้องการของตน รองลงมาเพื่อการยอมรับของสังคม เช่น การซื้อรถยนต์ เข้าสังคม การแต่งกาย เป็นต้น ผลกระทบที่พบเป็นผลกระทบทางด้านจิตใจมากที่สุด คือเครียด หงุดหงิด ขาดความเชื่อมั่นในตนเองทำให้การปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ

พิชชากร แจ่มศรี (2550:81-83) ทำการศึกษาเรื่องภาวะหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ภาวะหนี้สินและทรัพย์สิน รวมถึงศึกษาแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด

จากการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีหนี้สินประเภทเงินกู้สามัญมากที่สุด ส่วนทรัพย์สินจากการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ของสมาชิกนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของรถยนต์มากที่สุดรองลงมาคือ ทาวเฮ้าส์ และสำหรับแนวทางการบริหารหนี้สินของสหกรณ์ทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัดนั้นสรุปได้ว่าการแก้ไขปัญหาหนี้สินเบื้องต้นคือนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ศิริวรรณ คงศิลา (2552:1-2) ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะหนี้สินของข้าราชการกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาข้าราชการกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน ทวีวัฒนา และบางกอกน้อย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานะทางการเงิน สภาพหนี้สิน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการกรุงเทพมหานครทั้ง 3 เขต ซึ่งในการศึกษาหนี้สินข้าราชการกรุงเทพมหานครทั้ง 3 สำนักงานเขต จากการศึกษาพบว่า

1. ลักษณะทั่วไปของข้าราชการสำนักงานเขตที่มีข้าราชการมากที่สุดสำนักงานเขตทวีวัฒนา 145 คนส่วนใหญ่อายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 31.0) สมรสอยู่ด้วยกัน(ร้อยละ 48.3) การศึกษาปริญญาตรี(ร้อยละ 69.7)

2. รายได้ของข้าราชการสำนักงานเขตทวีวัฒนาที่มากที่สุดมีเงินเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท (ร้อยละ 35.2) ไม่มีเงินประจำตำแหน่งข้าราชการสำนักงานเขตที่มีข้าราชการมากที่สุด (ร้อยละ 87.2)

3. รายจ่ายของข้าราชการสำนักงานเขตทวีวัฒนาที่มากที่สุดมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยต่ำสุด 3,000บาท (ร้อยละ 50.3) ค่าอาหารและเครื่องดื่มต่ำกว่า 5.000 บาท(ร้อยละ 82.8)

4. ประเภทที่พักอาศัยของราชการสำนักงานเขตบางกอกน้อยมีข้าราชการส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้านของตนเองหรือบ้านคู่สมรสมากที่สุด (ร้อยละ 43.9)

5. ข้าราชการสำนักงานเขตตลิ่งชันส่วนใหญ่(ร้อยละ 54.1) มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และร้อยละ 32.3 มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ข้าราชการสำนักงานเขตทวีวัฒนาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 38.6) มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และร้อยละ 31.7 มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ข้าราชการสำนักงานเขตบางกอกน้อยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 37.1) มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และร้อยละ 31.8 มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และแก้ปัญหาโดยการกู้ยืมเงินโดยเสียดอกเบี้ยมากที่สุด รองลงมาคือซื้อของสินเชื่อ สภาพหนี้สินมีมาจากแหล่งวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมของข้าราชการทั้ง 3 สำนักงานเขตส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบทั้งหมด โดยมีหนี้มากกว่า 150,000 บาท หนี้สินอันดับแรกเพื่อการซื้อหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัยมากที่สุด รองลงมาเป็นหนี้เพื่อการซื้อหรือซ่อมแซมยานพาหนะ

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการกรุงเทพมหานครทั้ง 3 เขตได้แก่

1. รายได้รวมหลังหักภาษีของข้าราชการและคู่สมรส
2. รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของราชการเฉลี่ยต่อเดือน
3. สถานะความเป็นเจ้าของที่พัก
4. สถานภาพการสมรส

ส่วนของระดับการศึกษาไม่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการกรุงเทพมหานครสังกัดเขตตลิ่งชัน นอกจากนั้นปัจจัยอายุไม่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการกรุงเทพมหานครสังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย แต่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการกรุงเทพมหานครสังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน และสำนักงานเขตทวีวัฒนา

สมมาตุ มหารักษ์ (2545:107-113) ทำการศึกษาเรื่องภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะหนี้สินของบุคลากร ศึกษาเปรียบเทียบภาวะหนี้สินโดยแยกตามตัวแปรหน่วยงาน เพศ ประเภท ระดับการศึกษา อายุ สถานภาพสมรส จำนวนผู้อยู่ในอุปการะและรายได้

จากการศึกษาพบว่าภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 ร้อยละ60เป็นผู้ที่มีหนี้สิน โดยมีหนี้สินเฉลี่ยคนละ 146,312.20 บาท สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดหนี้สินคือการซื้อหรือสร้างบ้านที่อยู่อาศัย รองลงมาคือการใช้จ่ายเพื่อดำรงชีพประจำวันประเภทบุคลากร อายุ จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ และรายได้ ทำให้ภาวะหนี้สินแตกต่างกัน โดยบุคลากรสาย ก มีภาวะหนี้สินสูงกว่าบุคลากรสายลูกจ้างชั่วคราว บุคลากรที่มีอายุ 30-39 ปี และอายุ 40-49 ปี มีภาวะหนี้สินสูงกว่าบุคลากรที่มีอายุ

ต่ำกว่า 30 ปี ผู้ที่มีผู้อยู่ในอุปการะ 5 คนขึ้นไปมีภาระหนี้สินสูงกว่าผู้ที่มีอุปการะไม่เกิน 2 คน และผู้ที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาท มีภาระหนี้สินสูงกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000

ตาราง 2 สรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ผลที่ได้จากการวิจัย
เกศแก้ว กันหารินทร์ (2548)	สภาพการกู้เงินและความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการกู้เงินสวัสดิการโรงเรียนวัดบึงทองหลาง (พิทักษ์ วิทยาการ) สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร	1. ปัจจัยส่วนบุคคล -อายุ -ระดับการศึกษา -สถานภาพสมรส -จำนวนบุตร -ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก 2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ -เงินเดือน -ค่าใช้จ่าย -หนี้สิน -เงินงวด -รายได้สุทธิหลังหักเงินกู้ -จำนวนเงินหุ้น	1. พฤติกรรมการกู้เงิน 2. ความถี่ในการกู้ 3. วัตถุประสงค์การกู้เงิน	จากการศึกษาพบว่าสภาพการกู้เงินโดยทั่วไปของสมาชิกร้อยละ 49.2 มีวัตถุประสงค์การกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีสถานภาพโสดไม่มีบุตร มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ยคนละ 10 ปี เงินเดือนเฉลี่ยต่อคน 16,303 บาท มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน 12,851 บาท มีหนี้สินเฉลี่ยต่อคน 7,211 บาท มีเงินงวดเฉลี่ยต่อคน 755 บาท มีรายได้สุทธิหลังหักเงินกู้ 13,863 บาท และมีจำนวนเงินหุ้นเฉลี่ยต่อคน 72,842 บาทเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจพบว่าสมาชิกที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันทั้งในด้านจำนวนบุตร ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก และค่าใช้จ่าย มีความถี่ในการกู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ผลที่ได้จากการวิจัย
จารุณี จรรยาลักษณ์ (2549)	เรื่องภาวะหนี้สินข้าราชการอุทัยธานี: ศึกษาเฉพาะข้าราชการพลเรือน จังหวัดอุทัยธานี	1. การประกอบอาชีพ 2. ระดับ(ชี) 3. เพศ 4. อายุ 5. ระดับการศึกษา 6. สถานภาพ	วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อ การศึกษาของบุตร/คู่สมรส เพื่อ ซื้อเครื่องใช้ในครัวเรือน เพื่อให้ จ่ายสิ่งอุปโภคบริโภค	จากการศึกษาพบว่าจากกลุ่มตัวอย่าง สามารถจำแนกตามข้อมูลได้เป็นเพศชายร้อยละ 41 ร้อยละ 59 มีรายได้จากเงินเดือนอยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 32 รายจ่าย ของครอบครัวข้าราชการส่วนใหญ่เป็นค่า เกี่ยวกับยานพาหนะประเภทค่าน้ำมันเฉลี่ย 2,001 บาทต่อเดือน สำหรับการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างการประกอบอาชีพ ระดับ(ชี) เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพกับวัตถุประสงค์ ในการกู้ยืมของข้าราชการพบว่า มีความสัมพันธ์ ต่อวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อการศึกษาของ บุตร/คู่สมรส เพื่อซื้อเครื่องใช้ในครัวเรือน เพื่อให้ จ่ายสิ่งอุปโภคบริโภค

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรอิสระ	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ผลที่ได้จากการวิจัย
ณัฐกา ตันสกุลและจิรวัดน์ เจริญสถาพรกุล (2545)	เรื่องสภาพหนี้ในระบบของ ครัวเรือนเกษตรในจังหวัดนครนายก	1.เพศ 2.อายุ 3.สภาพสมรส 4.จำนวนบุตร 5.ระดับการศึกษา 6.อาชีพรองของหัวหน้าครัวเรือน 7.ขนาดของครัวเรือน 8.ระดับรายได้ของครัวเรือน	ภาวะการเป็นหนี้	จากการศึกษาพบว่าเพศ จำนวนบุตร ระดับ การศึกษา มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินนอก ระบบด้วยความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95
ดาว นามบัณฑิต (2542)	ทำศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพ หนี้สินและความคิดเห็นต่อแนว ทางการแก้ไขปัญหานี้สินของ ข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู	1.เพศ 2.อายุ 3.ระดับการศึกษา 4.รายได้	ภาระหนี้สิน	จากผลการศึกษาพบว่า 1.) ข้าราชการครูมีหนี้สินมีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 78.50 โดยมีแหล่งหนี้สินมากที่สุดคือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู 2.) สาเหตุการเกิดหนี้สินพบว่ามี การนำไปใช้ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ เพื่อซื้อหรือสร้างที่อยู่ อาศัย นำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และ สุดท้ายคือนำไปซื้อหรือผ่อนรถ

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ผลที่ได้จากการวิจัย
ทิพพาศรี อินทะกุล (2547)	ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษา มูลเหตุภาวะหนี้สินและความ ต้องการในการแก้ไขปัญหา หนี้สินของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา ในโครงการเงินทุน หมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหา หนี้สินของข้าราชการครู	1.เพศ 2.อายุ 3.อายุราชการ 4.ระดับเงินเดือน	ความต้องการในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน	พบว่ามูลเหตุสำคัญที่ทำให้ข้าราชการครู เป็นหนี้ คือเพื่อซื้อหรือสร้างที่อยู่อาศัย นำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน ซื้อหรือผ่อนรถยนต์หรือ จักรยานยนต์ และข้าราชการครูมีความ ต้องการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินได้จัดหา รายได้เสริม ด้านพัฒนาความก้าวหน้าใน วิชาชีพครู ด้านลดภาวะหนี้สิน ข้าราชการครูที่ มีอายุ อายุราชการ และระดับเงินเดือน แตกต่างกันมีความต้องการในการแก้ไขปัญหา หนี้สินไม่แตกต่างกัน
นพฤทธิ์ นิคมเขตต์ (2549)	ทำการศึกษาเรื่อง การ ดำเนินงานด้านสินเชื่อของ ธ.ก.ส.กับการแก้ไขปัญหาหนี้ นอกระบบของเกษตรกรอำเภอ โพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด	1.ทรัพย์สินรวมของครัวเรือนเกษตรกร 2.รายได้สุทธิของครัวเรือนเกษตรกร 3.ค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนเกษตรกร 4.ระดับการศึกษาของเกษตรกร 5.ความพอเพียงของเงินกู้	การใช้บริการนอกระบบ	1.ความสัมพันธ์ระหว่างความเพียงพอของ เงินกู้ที่ได้รับ ธ.ก.ส.กับการปริมาณหนี้นอก ระบบของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้ามี ความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือถ้า ครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ไม่เพียงพอปริมาณหนี้นอกระบบของครัวเรือน จะเพิ่มขึ้น

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ผลที่ได้จากการวิจัย
				2.ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะทางการเงินของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าใช้บริการหนี้ในระบบ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าทรัพย์สินรวมและรายได้สุทธิของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้บริการหนี้ในระบบ
นันทพร ทัดตะศิริ (2549)	เรื่องคุณลักษณะของบัตร เครดิตที่พึงประสงค์ตาม ทฤษฎีของผู้ถือบัตรเครดิต และพฤติกรรมการใช้และ พฤติกรรมการชำระหนี้บัตร เครดิตของผู้ถือบัตรเครดิตใน กรุงเทพมหานคร	1.เพศ 2.อายุ 3.สถานภาพสมรส 4.ระดับการศึกษา 5.อาชีพ 6.รายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อเดือน 7.จำนวนสมาชิกในครอบครัว	1.พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต 2.พฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต 3.คุณลักษณะบัตรเครดิตที่พึงประสงค์	ซึ่งผลวิจัยพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีรายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่างกันมีทฤษฎีต่อคุณลักษณะโดยรวมของบัตรเครดิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีเพศ รายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ย และจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีทฤษฎีต่อคุณลักษณะด้านการเป็นเครื่องมือทำรายได้แตกต่าง

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ผลที่ได้จากการวิจัย
พิชชากร แจ่มศรี (2550)	เรื่องภาวะหนี้สินของสหกรณ์ ออมทรัพย์คูนนทบุรี จำกัด		ภาวะการเป็นหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์	พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีหนี้สินประเภทเงินกู้ สามัญมากที่สุด ส่วนทรัพย์สินจากการกู้ยืมเงิน จากสหกรณ์ของสมาชิกนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในรูป ของรถยนต์มากที่สุดรองลงมาคือ ทาวเฮ้าส์ และสำหรับแนวทางการบริหารหนี้สินของ สหกรณ์คูนนทบุรี จำกัดนั้นสรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาหนี้สินเบื้องต้นคือนำหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ศิริวรรณ คงศิลา (2552).	ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะ หนี้สินของข้าราชการ กรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษา ข้าราชการกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน ทวี วัฒนา และบางกอกน้อย	1. ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการ - เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, สถานภาพ , สถานภาพการทำงานของผู้สมรส, จำนวนสมาชิกในครอบครัว, จำนวนผู้ที่ อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูทั้งหมด 2. ด้านรายได้ของข้าราชการ 3. ด้านรายจ่ายของข้าราชการ 4. ด้านที่อยู่อาศัยของข้าราชการ	1. ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินของราชการ	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินกู้ยืมของ ข้าราชการกรุงเทพมหานครทั้ง 3 เขตได้แก่ 1. รายได้รวมหลังหักภาษีของข้าราชการและคู่ สมรส 2. รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของราชการ เฉลี่ยต่อเดือน 3. สถานะความเป็นเจ้าของที่พัก 4. สถานภาพการสมรส

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ผลที่ได้จากการวิจัย
				ส่วนของระดับการศึกษาไม่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการ นอกจากนั้นปัจจัยอายุไม่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการ แต่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการ กรุงเทพมหานครสังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน และสำนักงานเขตทวีวัฒนา
สมมาตร มหารักษ์ (2545)	ทำการศึกษาเรื่องภาระหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545	1.หน่วยงาน 2.เพศ 3.ประเภท 4.ระดับการศึกษา 5.อายุ 6.สถานภาพ 7.จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ 8.รายได้	ภาระหนี้สิน	พบว่าภาระหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 ร้อยละ60เป็นผู้ที่มีหนี้สิน โดยมีหนี้สินเฉลี่ยคนละ 146,312.20 บาท สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดหนี้สินคือการซื้อหรือสร้างบ้านที่อยู่อาศัย รองลงมาคือการใช้จ่ายเพื่อดำรงชีพประจำวันประเภทบุคลากรอายุ จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ และรายได้ ทำให้ภาระหนี้สินแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ในปี 2552 จำนวน 118 คน เป็นชาย 34 คน เป็นหญิง 84 คน ดังนี้

1. โรงเรียนวัดสะพาน	20	คน
2. โรงเรียนวัดคลองเตย	14	คน
3. โรงเรียนศุภยวรมน้ำใจ	43	คน
4. โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา	41	คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ในปี 2552 ทั้งเพศชาย และเพศหญิง จำนวนทั้งหมด 91 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณสูตรตามแบบของ Yamane (Yamane.1973: 725) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ N = ขนาดของประชากร (ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ในปี 2552 ทั้งเพศชาย และเพศหญิง จำนวนทั้งหมด 118 คน)

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของการกำหนดตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ = 0.05

$$\text{แทนด้วย } n = \frac{118}{1+118(0.05)^2}$$

$n = 91.12$ หรือ 91 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณจากสูตร Yamane (Yamane.1973: 725) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 91 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบง่าย ๆ (Sample Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากร ใน 4 โรงเรียน ดังนี้

ตาราง 3 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนวัดสะพาน	20	15
โรงเรียนวัดคลองเตย	14	11
โรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ	43	33
โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา	41	32
รวม	118	91

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (2552). รายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร. (Online).

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานะส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว วุฒิการศึกษา ระดับตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้สอบถามเกี่ยวกับระดับรายได้ในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามเอง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามภาระหนี้สิน เพื่อศึกษาถึงสาเหตุ วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม รวมทั้งสอบถามถึงภาระหนี้สินที่มีอยู่

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับโครงการวางแผนกู้ยืมในอนาคต (สำหรับผู้ที่ไม่มีภาระหนี้สิน)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องภาระหนี้สิน พร้อมกับปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบเพื่อพิจารณาเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา และให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้กับตัวอย่างจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการสร้างแบบสอบถามเข้าสัมภาษณ์ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย กระทำโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากทางบัณฑิตวิทยาลัยถึงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 โรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ

2. นำหนังสือจากทางบัณฑิตวิทยาลัยเข้าขอเก็บข้อมูลจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 โรงเรียน

3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เข้าสัมภาษณ์ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยทั้ง 4 โรงเรียน และนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ โดยกำหนดตัวแปรสำหรับการทดสอบ แล้วนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์สำหรับงานวิจัย แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการประมวลข้อมูลโดยดังนี้ใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยมีขั้นตอน

1. รวบรวมแบบสอบถามให้ได้จำนวนที่กำหนดไว้ และนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อเตรียมนำมาวิเคราะห์
2. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาลงรหัส (Coding) ในแบบลงรหัสสำหรับประมวลผลข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์
3. นำข้อมูลที่ได้บันทึกลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)
 - 1.1 ในการอธิบายลักษณะทางสถานะส่วนบุคคลและลักษณะทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นแบบสอบถามในส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2 ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และระดับรายได้ปัจจุบัน ใช้ค่าร้อยละในการอธิบายโดยนำเสนอในรูปร้อยละเพื่อให้ทราบถึงลักษณะทางสถานภาพและลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.2 ในการอธิบายข้อมูลภาวะหนี้สินทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามในส่วนที่ 3 ได้แก่ การมีภาวะหนี้สิน หนี้สินที่ใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สิน วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม จำนวนวงกู้ที่ใช้บริการ อัตราดอกเบี้ยต่อเดือน จำนวนเงินงวดที่ผ่อนต่อเดือน ระยะเวลาการผ่อนชำระ และวงเงินกู้คงเหลือ ใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยในการอธิบายเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลภาวะหนี้สินทั่วไป
 - 1.3 สำหรับแบบสอบถามส่วนที่ 4 ที่กล่าวถึงโครงการกู้ยืมในอนาคตของผู้ที่ไม่มีภาวะหนี้สินนั้นใช้ค่าสถิติร้อยละ ในการอธิบายผลที่ได้ทำการศึกษา

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน

2.1 การวิเคราะห์เชิงอนุมาน เป็นการวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 ได้แก่ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi – Square) กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-3

สมมติฐานที่ 1 อายุของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน

สมมติฐานที่ 2 ระดับรายได้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน

สมมติฐานที่ 3 ระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นค่าสถิติที่บอกถึงสัดส่วนจำนวนต่อร้อยละ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะพื้นฐานของข้อมูล (อภินันท์ จันตะนี. 2538: 182)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ หรือ % (Percentage)
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมดหรือจำนวนประชากร

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) สำหรับการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อให้ทราบถึงลักษณะพื้นฐานของข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด .2545: 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน ขนาดของประชากร

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 สถิติสำหรับการทดสอบค่าสถิติแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ด้วยการหาค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi – Square) (ฐศรี วงศ์รัตนะ.2550 : 204 - 205)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}} \quad E_{ij} = \frac{(R_i)(C_j)}{N}$$

เมื่อ χ^2 , ค่าไค-สแควร์

O_{ij} แทน ความถี่ที่ได้จากการสังเกต ในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

E_{ij} แทน ความถี่ที่คาดหวัง ในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

R_i แทน ผลรวมของความถี่ในแถวนั้น

C_j แทน ผลรวมของความถี่ในคอลัมน์นั้น

N แทน ผลรวมของความถี่ทั้งหมด

สมมติฐานเพื่อการทดสอบความเป็นอิสระคือ

สมมติฐานหลัก (H_0) : ตัวแปรทั้งสองเป็นอิสระต่อกันหรือตัวแปรทั้งสองไม่ขึ้นต่อกัน

สมมติฐานทางเลือก (H_1) : ตัวแปรทั้งสองไม่เป็นอิสระต่อกันหรือตัวแปรทั้งสองขึ้นต่อกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

Value	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน Pearson Chi-Square
df	แทน	ระดับขั้นความเป็นอิสระ (degree of freedom)
p-value	แทน	ค่าความน่าจะเป็นสำหรับบอกลำดับความสำคัญทางสถิติ (Probability)
χ^2	แทน	ค่าไค-สแควร์
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายโดยแบ่งเป็น ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ภาระหนี้สินทั่วไปของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์โครงการวางแผนกู้ยืมในอนาคต (สำหรับผู้ที่ไม่มีภาระหนี้สิน)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับภาระหนี้แยกตาม ช่วงอายุ ระดับรายได้ และระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ดังนี้

1. อายุของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

2. ระดับรายได้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

3. ระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลสถานะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยในรูปความถี่และร้อยละปรากฏดังตาราง

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย จำแนกเป็น เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา และระดับตำแหน่ง

ข้อมูลสถานะส่วนบุคคลของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	30	33
หญิง	61	67
รวม	91	100
2. อายุ		
21-30 ปี	6	7
31-40 ปี	14	15
41-50 ปี	43	47
51-60 ปี	28	31
รวม	91	100

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลสถานะส่วนบุคคลของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. สถานภาพ		
โสด	51	56
สมรส	35	39
หม้าย	2	2
หย่าร้าง	3	3
รวม	91	100
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 - 2 คน	9	10
3 - 4 คน	52	57
5 - 6 คน	22	24
7 - 8 คน	5	6
มากกว่า 8 คน	3	3
รวม	91	100
5. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	1
ปริญญาตรี	79	87
สูงกว่าปริญญาตรี / เทียบเท่า	11	12
รวม	91	100
6. ระดับตำแหน่ง		
ครู คศ.1	29	32
ครู คศ.2	54	59
ครู คศ.3	3	3
อื่นๆ	5	5
รวม	91	100

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ทั้งหมด 91 คน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยเป็นเพศหญิงจำนวน 61 คน (ร้อยละ 67) เป็นเพศชายจำนวน 30 คน (ร้อยละ 33)

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย แบ่งเป็น 4 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่ 41-50 ปีมากที่สุด 43 คน (ร้อยละ 47) รองลงมาเป็นช่วงอายุ 51-60 ปีจำนวน 28 คน (ร้อยละ 31) ช่วงอายุ 31-40 ปีจำนวน 14 คน (ร้อยละ 15) และช่วงอายุ 21 – 30 ปีจำนวน 6 คน (ร้อยละ 7)

สำหรับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย นั้นสถานภาพโสดมากที่สุดจำนวน 51 คน (ร้อยละ 56) รองลงมาคือ สมรสจำนวน 35 คน (ร้อยละ 39) หย่าร้างจำนวน 3 คน (ร้อยละ 3) และหม้ายจำนวน 2 คน (ร้อยละ 2)

สำหรับจำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย นั้นอยู่ในช่วง 3 - 4 คนเป็นส่วนมากจำนวน 52 คน (ร้อยละ 57) รองลงมาคือช่วง 5 - 6 คน จำนวน 22 คน (ร้อยละ 24) ช่วง 1 - 2 คน จำนวน 9 คน (ร้อยละ 10) ช่วง 7 - 8 คน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 6) และมากกว่า 8 คนขึ้นไปจำนวน 3 คน (ร้อยละ 3)

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาอยู่ในช่วงระดับปริญญาตรี จำนวน 79 คน (ร้อยละ 87) รองลงมาเป็นระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรีจำนวน 11 คน (ร้อยละ 12) สุดท้ายเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 1 คน (ร้อยละ 1)

สำหรับระดับตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีตำแหน่งครู คศ.1 จำนวน 29 คน (ร้อยละ 32) ครู คศ. 2 จำนวน 54 คน (ร้อยละ 59) ครู คศ.3 จำนวน 3 คน (ร้อยละ 3) และระดับอื่นๆ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 6) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย เกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจ

ข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระดับรายได้ปัจจุบัน		
ระหว่าง 6,000 – 10,000 บาท	12	13
ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท	22	24
ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท	7	8
ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป	50	55
รวม	91	100
2. ปัจจุบันมีรายจ่ายมากกว่ารายได้หรือไม่		
ใช่	71	78
ไม่ใช่	20	22
รวม	91	100
3. วิธีในการแก้ปัญหาเมื่อรายได้ไม่พอจ่าย		
หาอาชีพเสริม	43	47
กู้ยืม	48	53
รวม	91	100

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ทั้งหมด 91 คน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย แบ่งช่วงระดับรายได้เป็น 4 ช่วง ในช่วงระดับรายได้ระหว่าง 6,000 – 10,000 บาท มีจำนวน 12 คน (ร้อยละ 13) ระดับระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 22 คน (ร้อยละ 24) ระดับรายได้ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 7 คน (ร้อยละ 8) และระดับรายได้ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 50 คน (ร้อยละ 55) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีผู้ที่มีภาระหนี้สินสูงถึง 71 คน (ร้อยละ 78) และผู้ที่ไม่มีภาระหนี้สินจำนวน 20 คน (ร้อยละ 22) สำหรับวิธีในการแก้ไขเมื่อเกิดปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับรายได้กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการปกครองเขตคลองเตย จำนวน 43 คน (ร้อยละ 47) ใช้วิธีหาอาชีพเสริม และจำนวน 48 คน (ร้อยละ 53) ใช้วิธีกู้ยืมในการแก้ไขปัญหา

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ภาระหนี้สินทั่วไปของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย เกี่ยวกับภาระหนี้สินทั่วไป

ข้อมูลภาระหนี้สินทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ปัจจุบันท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่		
มี	71	78
ไม่มี	20	22
รวม	91	100
2. หนี้สินที่ใช้บริการในปัจจุบัน		
สหกรณ์ออมทรัพย์ครู	41	58
ธนาคาร / สถาบันการเงิน	20	28
นอกระบบ เช่น ญาติพี่น้อง, นายทุน เป็นต้น	8	11
อื่นๆ ธนาคารออมสิน	2	3
รวม	71	100
3. สาเหตุที่ทำให้เกิดภาระมีหนี้สิน		
รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว	30	42
นำเงินไปลงทุนทำธุรกิจส่วนตัวและไม่ประสบความสำเร็จ	5	7
สมาชิกในครอบครัวหรือท่านเองนำเงินไปเพื่อศึกษาต่อ	16	23
ต้องการยกระดับฐานะตนเองและครอบครัว	12	17
อื่นๆ	8	11
รวม	71	100

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลภาระหนี้สินทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม		
ใช้หมุนเวียนในชีวิตประจำวัน	23	32
ใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย / ต่อเติมที่อยู่อาศัย	19	27
ใช้ในการซื้อเครื่องอุปโภค บริโภค	14	20
ใช้ในการลงทุนทำอาชีพเสริม	5	7
ใช้ในการศึกษาต่อของตนเอง / ของบุตร	10	14
รวม	71	100
5. จำนวนวงเงินกู้ที่ใช้บริการในปัจจุบัน		
น้อยกว่า 500,000 บาท	42	59
500,000 – 1,000,000 บาท	22	31
มากกว่า 1,000,000 บาท	7	10
ค่าสูงสุด 2,700,000 บาท		
ค่าต่ำสุด 10,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย 463,902.82 บาท		
รวม	71	100
6. อัตราดอกเบี้ยที่ใช้บริการ (ต่อปี)		
น้อยกว่าร้อยละ 3.00 ต่อปี	10	14
ร้อยละ 3.00 – 6.00 ต่อปี	27	38
มากกว่าร้อยละ 6.00 ต่อปี	34	48
ค่าสูงสุดร้อยละ 15		
ค่าต่ำสุดร้อยละ 0.58		
ค่าเฉลี่ย ร้อยละ 5.65		
รวม	71	100

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลภาระหนี้สินทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. จำนวนเงินงวดที่ผ่อนต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000 บาท	31	44
5,000 – 10,000 บาท	24	34
10,001 – 15,000 บาท	7	10
15,001 – 20,000 บาท	9	12
ค่าสูงสุด 30,000 บาท		
ค่าต่ำสุด 1,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย 8,154.54 บาท		
รวม	71	100
8. ระยะเวลาการผ่อนชำระ (ปี)		
น้อยกว่า 5 ปี	24	34
5 ปี - 10 ปี	39	55
มากกว่า 10 ปี	8	11
ค่าสูงสุด 30 ปี		
ค่าต่ำสุด 1 ปี		
ค่าเฉลี่ย 7.27 ปี		
รวม	71	100
9. วงเงินกู้คงเหลือในปัจจุบัน		
น้อยกว่า 400,000 บาท	44	62
400,000 – 800,000 บาท	22	31
มากกว่า 800,000 บาท	5	7
ค่าสูงสุด 2,400,000 บาท		
ค่าต่ำสุด 5,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย 373,480.28 บาท		
รวม	71	100

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ภาระหนี้สินทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการปกครองเขตคลองเตย ทั้งหมด 91 คน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการปกครองเขตคลองเตย มีภาระหนี้สินสูงถึง 71 คน (ร้อยละ 78) และไม่มีภาระหนี้สินจำนวน 20 คน (ร้อยละ 22)

แหล่งบริการหนี้สินที่กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยใช้บริการอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจำนวน 41 คน (ร้อยละ 58) รองลงมาเป็น ธนาคาร / สถาบันการเงิน จำนวน 20 คน (ร้อยละ 28) นอกระบบเช่น ญาติ พี่น้อง, นายทุน จำนวน 8 คน (ร้อยละ 11) และอื่นๆ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 3)

สำหรับสาเหตุที่ทำให้เกิดภาระหนี้สินเป็นสาเหตุรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวจำนวน 30 คน (ร้อยละ 42) สาเหตุนำเงินไปลงทุนทำธุรกิจส่วนตัวและไม่ประสบผลสำเร็จจำนวน 5 คน (ร้อยละ 7) สาเหตุสมาชิกในครอบครัวหรือท่านเองนำเงินไปเพื่อศึกษาต่อ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 23) สาเหตุต้องการยกระดับฐานะตนเองและครอบครัวจำนวน 12 คน (ร้อยละ 17) และสาเหตุอื่นๆ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 11) ตามลำดับ

สำหรับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการปกครองเขตคลองเตย เป็นวัตถุประสงค์เพื่อใช้หมุนเวียนในชีวิตประจำวันจำนวน 23 คน (ร้อยละ 32) วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย/ต่อเติมที่อยู่อาศัย จำนวน 19 คน (ร้อยละ 27) วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคจำนวน 14 คน (ร้อยละ 20) วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการลงทุนทำอาชีพเสริม จำนวน 5 คน (ร้อยละ 7) และวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการศึกษาต่อของตนเอง / ของบุตร จำนวน 10 คน (ร้อยละ 14) ตามลำดับ

และสำหรับจำนวนวงเงินกู้ที่ใช้บริการแบ่งเป็นช่วงโดยในช่วงน้อยกว่า 500,000 บาทมีจำนวน 42 คน (ร้อยละ 59) ในช่วง 500,000 - 1,000,000 บาท จำนวน 22 คน (ร้อยละ 31) และช่วงมากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 7 คน (ร้อยละ 10) ตามลำดับ ซึ่งจำนวนวงเงินกู้เฉลี่ยอยู่ที่ 463,902.82 บาท

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ใช้บริการ(ต่อปี) แบ่งเป็นช่วงน้อยกว่าร้อยละ 3.00 ต่อปี จำนวน 10 คน (ร้อยละ 14) ช่วงร้อยละ 3.00 - 6.00 ต่อปี จำนวน 27 คน (ร้อยละ 38) และช่วงมากกว่าร้อยละ 6.00 ต่อปีจำนวน 34 คน (ร้อยละ 48) ตามลำดับ ซึ่งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่อปีเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.65

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีจำนวนเงินงวดที่ผ่อนชำระต่อเดือนอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 31 คน (ร้อยละ 44) ในช่วง 5,000 - 10,000 บาท จำนวน 24 คน (ร้อยละ 34) ช่วง 10,001 - 15,000 บาทจำนวน 7 คน

(ร้อยละ 10) และในช่วง 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 9 คน (ร้อยละ 12) และอัตราเงินงวดผ่อนชำระเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 8,154.54 บาท

สำหรับระยะเวลาการผ่อนชำระ(ปี) ของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย เป็นช่วงระยะเวลาน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 24 คน (ร้อยละ 34) ช่วงระยะเวลา 5 ปี - 10 ปี จำนวน 39 คน (ร้อยละ 55) และช่วงระยะเวลามากกว่า 10 ปี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 11) ตามลำดับ และมีระยะเวลาการผ่อนชำระเฉลี่ย 7.27 ปี

สำหรับวงเงินกู้คงเหลือในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย อยู่ในช่วงน้อยกว่า 400,000 บาท จำนวน 44 คน (ร้อยละ 62) ในช่วง 400,000 - 800,000 บาท จำนวน 22 คน (ร้อยละ 31) และในช่วงมากกว่า 800,000 บาท จำนวน 5 คน (ร้อยละ 7) ตามลำดับ สำหรับวงเงินกู้คงเหลือเฉลี่ยเท่ากับ 373,480.28 บาท

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์โครงการวางแผนกู้ยืมในอนาคต (สำหรับผู้ที่ไม่มีภาระหนี้สิน)

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย เกี่ยวกับการวางแผนกู้ยืมในอนาคต

การวางแผนกู้ยืมในอนาคต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โครงการกู้ยืมในอนาคต		
1. ก่อสร้างที่อยู่อาศัย/ซ่อมแซม ต่อเติมที่อยู่อาศัย	8	40
2. ซื้อยานพาหนะ รถยนต์	4	20
3. ศึกษาต่อทั้งของตนเองและบุตรหลาน	3	15
4. ลงทุนทำธุรกิจ	5	25
รวม	20	100

จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย จำนวน 91 คนพบว่า มีจำนวน 20 คนที่ไม่มีภาระหนี้สินแต่มีการวางแผนโครงการวางแผนกู้ยืมในอนาคตโดยแบ่งเป็นข้อๆ ดังนี้ โครงการก่อสร้างที่อยู่อาศัย/ซ่อมแซม ต่อเติมที่อยู่อาศัย จำนวน 8 คน (ร้อยละ 40) โครงการซื้อยานพาหนะ รถยนต์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 20) โครงการศึกษา

ต่อทั้งของตนเองและบุตรหลานจำนวน 3 คน (ร้อยละ 15) และโครงการลงทุนทำธุรกิจจำนวน 5 คน (ร้อยละ 25) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับภาระหนี้สินแยกตาม ช่วงอายุ ระดับรายได้ และระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการปกครองเขตคลองเตย

1. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 อายุของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

ตาราง 8 ตารางไขว้แสดงภาระหนี้สินสัมพันธ์กับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาระหนี้สิน (บาท)	อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม				
	21-30	31-40	41-50	51-60	รวม
น้อยกว่า 500,000 บาท	6	18	10	8	42
500,000 – 1,000,000 บาท	0	6	2	14	22
มากกว่า 1,000,000 บาท	0	2	2	3	7
รวม	6	26	14	25	71
	Value		df		p-value
Pearson Chi-Square	1.077		78		0.015*
$\chi^2 = 0.015$					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางไขว้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาระหนี้สินกับอายุของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยนั้นพบว่าผู้ที่อยู่ในช่วงอายุแต่ละช่วงอายุมีสัดส่วนภาระหนี้สินที่สูงและอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นเมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่าความแตกต่างของอายุมีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นที่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพบว่าครูที่มีช่วงอายุ 31-40 ปีมีภาระหนี้สินมากที่สุด และครูที่มีช่วงอายุ 21-30 ปีมีภาระหนี้สินต่ำที่สุด

2. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ระดับรายได้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

ตาราง 9 ตารางไขว้แสดงภาระหนี้สินสัมพันธ์กับระดับรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาระหนี้สิน (บาท)	ระดับรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม				
	6,000-10,000	10,001-15,000	15,001-20,000	20,001 ขึ้นไป	รวม
น้อยกว่า 500,000 บาท	6	15	3	18	42
500,000 -1,000,000 บาท	1	2	2	19	24
มากกว่า 1,000,000 บาท	1	0	0	4	5
รวม	8	17	5	41	71
	Value		df		p-value
Pearson Chi-Square	1.07		78		0.015*
$\chi^2 = 0.015$					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาระหนี้สินกับระดับรายได้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย พบว่าผู้ที่อยู่ในระดับรายได้ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไปมีภาระหนี้สินในสัดส่วนที่สูงเนื่องด้วยที่รายได้ที่สูงที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบกับระดับรายได้อื่นๆนั้นพบว่ามีความแตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่าระดับรายได้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพบว่าครูที่มีระดับรายได้ 20,001 บาทขึ้นไปมีภาระหนี้สินที่สูงที่สุด และครูที่มีระดับรายได้ 15,001-20,000 บาท มีภาระหนี้สินต่ำที่สุด

3. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

ตาราง 10 ตารางไขว้แสดงภาระหนี้สินสัมพันธ์กับระดับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาระหนี้สิน (บาท)	ระดับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม				
	ครู คศ.1	ครู คศ.2	ครู คศ.3	อื่นๆ	รวม
น้อยกว่า 500,000 บาท	20	21	0	1	42
500,000 -1,000,000 บาท	2	19	2	1	24
มากกว่า 1,000,000 บาท	0	4	0	1	5
รวม	22	44	2	3	71
	Value		df		p-value
Pearson Chi-Square	1.220		78		0.001*
$\chi^2 = 0.015$					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางไขว้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาระหนี้สินกับระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการปกครองเขตคลองเตย พบว่าผู้ที่อยู่ในระดับตำแหน่งแต่ละตำแหน่งมีสัดส่วนหนี้สินที่แตกต่างกันตามระดับตำแหน่งงาน ดังนั้นเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่าระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูที่มีระดับตำแหน่งครู คศ.2 มีภาระหนี้สินมากที่สุด และครูที่ระดับตำแหน่ง ครู คศ.3 มีภาระหนี้สินต่ำที่สุด

ตาราง11 ตารางสรุปผลความสัมพันธ์ของภาระหนี้สินโดยเทียบกับตัวแปร ช่วงอายุ ระดับรายได้

และระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย สรุปได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระที่ศึกษา	ตัวแปรตาม (ภาระหนี้สิน)
ช่วงอายุ	มีความสัมพันธ์
ระดับรายได้	มีความสัมพันธ์
ระดับตำแหน่ง	มีความสัมพันธ์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับสถานะส่วนบุคคลและลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ภาระหนี้สินของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม และปัจจัยที่มีผลความสัมพันธ์ที่มีผลต่อการเกิดภาระหนี้สิน ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานะส่วนบุคคลและลักษณะทางเศรษฐกิจของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย
2. เพื่อศึกษาภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ระดับรายได้ และระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยที่มีผลต่อการเกิดภาระหนี้สิน

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 อายุของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

สมมติฐานที่ 2 ระดับรายได้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

สมมติฐานที่ 3 ระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ในปี 2552 จำนวน 118 คน เป็นชาย 34 คน เป็นหญิง 84 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ในปี 2552 ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวนทั้งหมด 91 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณสูตรตามแบบของ Yamane (Yamane.1973: 725)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานะส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว วุฒิการศึกษา ระดับตำแหน่ง ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) และแบบเติมคำในช่องว่าง จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้สอบถามเกี่ยวกับระดับรายได้ในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามเอง มีจำนวน 3 ข้อ เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) และแบบเติมคำในช่องว่าง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามภาระหนี้สิน เพื่อศึกษาถึงสาเหตุ วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม รวมทั้งสอบถามถึงภาระหนี้สินที่มีอยู่มีทั้งหมดจำนวน 9 ข้อ เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) และแบบเติมคำในช่องว่าง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับโครงการวางแผนกู้ยืมในอนาคต (สำหรับผู้ที่ไม่มีภาระหนี้สิน) ซึ่งเป็นแบบเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีทั้งหมด 1 ข้อ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการประมวลข้อมูลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมแบบสอบถามให้ได้จำนวนที่กำหนดไว้ และนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อเตรียมนำมาวิเคราะห์
2. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาลงรหัส (Coding) ในแบบลงรหัสสำหรับประมวลผลข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์
3. นำข้อมูลที่ได้บันทึกลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

1.1 ในการอธิบายลักษณะทางสถานะส่วนบุคคลและลักษณะทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นแบบสอบถามในส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2 ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และระดับรายได้ปัจจุบัน ใช้ค่าร้อยละในการอธิบายโดยนำเสนอในรูปร้อยละเพื่อให้ทราบถึงลักษณะทางสถานภาพและลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ในการอธิบายข้อมูลภาวะหนี้สินทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามในส่วนที่ 3 ได้แก่ การมีภาวะหนี้สิน หนี้สินที่ใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สิน วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม จำนวนวงกู้ที่ใช้บริการ อัตราดอกเบี้ยต่อเดือน จำนวนเงินงวดที่ผ่อนต่อเดือน ระยะเวลาการผ่อนชำระ และวงเงินกู้คงเหลือ ใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยในการอธิบายเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลภาวะหนี้สินทั่วไป

1.3 สำหรับแบบสอบถามส่วนที่ 4 ที่กล่าวถึงโครงการกู้ยืมในอนาคตของผู้ที่ไม่มีภาวะหนี้สินนั้นใช้ค่าสถิติร้อยละ ในการอธิบายผลที่ได้ทำการศึกษา

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน

2.1 การวิเคราะห์เชิงอนุมาน เป็นการวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 ได้แก่ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi – Square) กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-3

สมมติฐานที่ 1 อายุของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน

สมมติฐานที่ 2 ระดับรายได้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน

สมมติฐานที่ 3 ระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานะส่วนบุคคลและลักษณะทางเศรษฐกิจ และข้อมูลภาวะหนี้สินทั่วไปของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการปกครองเขตคลองเตย สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการปกครองเขตคลองเตย

จากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยเป็นเพศหญิงจำนวน 61 คน (ร้อยละ 67) เป็นเพศชายจำนวน 30 คน (ร้อยละ 33)

จากกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย แบ่งเป็น 4 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่ 41-50 ปีมากที่สุด 43 คน (ร้อยละ 47) รองลงมาเป็นช่วงอายุ 51-60 ปีจำนวน 28 คน (ร้อยละ 31) ช่วงอายุ 31-40 ปีจำนวน 14 คน (ร้อยละ 15) และช่วงอายุ 21-30 ปีจำนวน 6 คน (ร้อยละ 7)

สำหรับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย นั้นสถานภาพโสดมากที่สุดจำนวน 51 คน (ร้อยละ 56) รองลงมาคือ สมรสจำนวน 35 คน (ร้อยละ 39) หย่าร้างจำนวน 3 คน (ร้อยละ 3) และหม้ายจำนวน 2 คน (ร้อยละ 2)

สำหรับจำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย นั้นอยู่ในช่วง 3-4 คนเป็นส่วนมากจำนวน 52 คน (ร้อยละ 57) รองลงมาคือช่วง 5-6 คน จำนวน 22 คน (ร้อยละ 24) ช่วง 1-2 คน จำนวน 9 คน (ร้อยละ 10) ช่วง 7-8 คน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 6) และมากกว่า 8 คนขึ้นไปจำนวน 3 คน (ร้อยละ 3)

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาอยู่ในช่วงระดับปริญญาตรี จำนวน 79 คน (ร้อยละ 87) รองลงมาเป็นระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรีจำนวน 11 คน (ร้อยละ 12) สุดท้ายเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 1 คน (ร้อยละ 1)

สำหรับระดับตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีตำแหน่งครู คศ.1 จำนวน 29 คน (ร้อยละ 32) ครู คศ.2 จำนวน 54 คน (ร้อยละ 59) ครู คศ.3 จำนวน 3 คน (ร้อยละ 3) และระดับอื่นๆ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 6) ตามลำดับ

2. ลักษณะทางเศรษฐกิจของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการปกครองเขตคลองเตย

จากผลการศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ทั้งหมด 91 คน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย แบ่งช่วงระดับรายได้เป็น 4 ช่วง ในช่วงระดับรายได้ระหว่าง 6,000-10,000 บาท มีจำนวน 12 คน (ร้อยละ 13) ระดับระหว่าง 10,001-15,000 บาท จำนวน 22 คน (ร้อยละ 24) ระดับรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท จำนวน 7 คน (ร้อยละ 8) และระดับรายได้ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 50 คน (ร้อยละ 55) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีผู้ที่มีภาระหนี้สินสูงถึง 71 คน (ร้อยละ 78) และผู้ที่ไม่มีความหนี้สินจำนวน 20 คน (ร้อยละ 22) สำหรับวิธีในการแก้ไขเมื่อเกิดปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับรายได้กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย จำนวน 43 คน (ร้อยละ 47) ใช้วิธีหาอาชีพเสริม และจำนวน 48 คน (ร้อยละ 53) ใช้วิธีกู้ยืมในการแก้ไขปัญหา

3. ภาระหนี้สินทั่วไปของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

ผลการวิเคราะห์ภาระหนี้สินทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ทั้งหมด 91 คน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีภาระหนี้สินสูงถึง 71 คน (ร้อยละ 78) และไม่มีภาระหนี้สินจำนวน 20 คน (ร้อยละ 22)

แหล่งบริการหนี้สินที่กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยใช้บริการอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจำนวน 41 คน (ร้อยละ 58) รองลงมาเป็น ธนาคาร/สถาบันการเงิน จำนวน 20 คน (ร้อยละ 28) นอกกระบบเช่น ญาติพี่น้อง, นายทุน จำนวน 8 คน (ร้อยละ 11) และอื่นๆธนาคารออมสิน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 3)

สำหรับสาเหตุที่ทำให้เกิดภาระหนี้สินเป็นสาเหตุรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวจำนวน 30 คน (ร้อยละ 42) สาเหตุนำเงินไปลงทุนทำธุรกิจส่วนตัวและไม่ประสบผลสำเร็จ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 7) สาเหตุสมาชิกในครอบครัวหรือท่านเองนำเงินไปเพื่อศึกษาต่อ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 23) สาเหตุต้องการยกระดับฐานะตนเองและครอบครัวจำนวน 12 คน (ร้อยละ 17) และสาเหตุอื่นๆ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 11) ตามลำดับ

สำหรับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย เป็นวัตถุประสงค์เพื่อใช้หมุนเวียนในชีวิตประจำวัน จำนวน 23 คน (ร้อยละ 32) วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย/ ต่อเติมที่อยู่อาศัย จำนวน 19 คน (ร้อยละ 27) วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการซื้อเครื่องอุปโภค บริโภคจำนวน 14 คน (ร้อยละ 20) วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการลงทุนทำอาชีพเสริม จำนวน 5 คน (ร้อยละ 7) และวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการศึกษาต่อของตนเอง / ของบุตร จำนวน 10 คน (ร้อยละ 14) ตามลำดับ

และสำหรับจำนวนวงเงินกู้ที่ใช้บริการแบ่งเป็นช่วงโดยในช่วงน้อยกว่า 500,000 บาทมีจำนวน 42 คน (ร้อยละ 59) ในช่วง 500,000-1,000,000 บาท จำนวน 22 คน (ร้อยละ 31) และช่วงมากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 7 คน (ร้อยละ 10) ตามลำดับ ซึ่งจำนวนวงเงินกู้เฉลี่ยอยู่ที่ 463,902.82 บาท

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ใช้บริการ (ต่อปี) แบ่งเป็นช่วงน้อยกว่าร้อยละ 3.00 ต่อปี จำนวน 10 คน (ร้อยละ 14) ช่วงร้อยละ 3.00-6.00 ต่อปี จำนวน 27 คน (ร้อยละ 38) และช่วงมากกว่าร้อยละ 6.00 ต่อปีจำนวน 34 คน (ร้อยละ 48) ตามลำดับ ซึ่งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่อปีเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.65

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีจำนวนเงินงวดที่ผ่อนชำระต่อเดือนอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 31 คน (ร้อยละ 44) ในช่วง 5,000-10,000 บาท จำนวน 24 คน (ร้อยละ 34) ช่วง 10,001-15,000 บาทจำนวน 7 คน (ร้อยละ 10) และในช่วง 15,001-20,000 บาท จำนวน 9 คน (ร้อยละ 12) และอัตราเงินงวดผ่อนชำระเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 8,154.54 บาท

สำหรับระยะเวลาการผ่อนชำระ (ปี) ของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย เป็นช่วงระยะเวลาน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 24 คน (ร้อยละ 34) ช่วงระยะเวลา 5 ปี-10 ปี จำนวน 39 คน (ร้อยละ 55) และช่วงระยะเวลามากกว่า 10 ปี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 11) ตามลำดับ และมีระยะเวลาการผ่อนชำระเฉลี่ย 7.27 ปี

สำหรับวงเงินกู้คงเหลือในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย อยู่ในช่วงน้อยกว่า 400,000 บาท จำนวน 44 คน (ร้อยละ 62) ในช่วง 400,000-800,000 บาท จำนวน 22 คน (ร้อยละ 31) และในช่วงมากกว่า 800,000 บาท จำนวน 5 คน (ร้อยละ 7) ตามลำดับ สำหรับวงเงินกู้คงเหลือเฉลี่ยเท่ากับ 373,480.28 บาท

4. การวิเคราะห์โครงการวางแผนกู้ยืมในอนาคต (สำหรับผู้ที่ไม่มีภาระหนี้สิน)

จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย จำนวน 91 คนพบว่ามียกยวน 20 คนที่ไม่มีภาระหนี้สินแต่มีการวางแผนโครงการวางแผนกู้ยืมในอนาคตโดยแบ่งเป็นข้อๆ ดังนี้ โครงการก่อสร้างที่อยู่อาศัย/ซ่อมแซม ต่อเติมที่อยู่อาศัย จำนวน 8 คน (ร้อยละ 8.8) โครงการซื้อยานพาหนะ รถยนต์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 4.4) โครงการศึกษาต่อทั้งของตนเองและบุตรหลานจำนวน 3 คน (ร้อยละ 3.3) และโครงการลงทุนทำธุรกิจจำนวน 5 คน (ร้อยละ 5.5) ตามลำดับ

5. การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับภาระหนี้สินแยกตาม ช่วงอายุ ระดับรายได้ และระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

1. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 อายุของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

จากการศึกษาพบว่าความแตกต่างของอายุมีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพบว่าครูที่มีช่วงอายุ 31-40 ปีมีภาระหนี้สินมากที่สุด และครูที่มีช่วงอายุ 21-30 ปีมีภาระหนี้สินต่ำที่สุด

2. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ระดับรายได้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

จากการศึกษาพบว่าผู้ที่อยู่ในระดับรายได้ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไปมีภาระหนี้สินในสัดส่วนที่สูงเนื่องด้วยที่รายได้ที่สูงที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบกับระดับรายได้อื่นๆ นั้น พบว่ามีภาระหนี้สินที่แตกต่างกันดังนั้นเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่าระดับรายได้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพบว่าครูที่มีระดับรายได้ 20,001 บาทขึ้นไปมีภาระหนี้สินที่สูงที่สุด และครูที่มีระดับรายได้ 15,001-20,000 บาท มีภาระหนี้สินต่ำที่สุด

3. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน

จากการศึกษาพบว่าผู้ที่อยู่ในระดับตำแหน่งแต่ละตำแหน่งมีสัดส่วนหนี้สินที่แตกต่างกันตามระดับตำแหน่งงาน ดังนั้นเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่าระดับตำแหน่งของครู

โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูที่มีระดับตำแหน่งครู คศ.2 มีภาระหนี้สินมากที่สุด และครูที่มีระดับตำแหน่งครู คศ.3 มีภาระหนี้สินต่ำที่สุด

การอภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับภาระหนี้สินแยกตาม ช่วงอายุ ระดับรายได้ และระดับตำแหน่งของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

1. ด้านอายุ จากการศึกษาพบว่า ช่วงอายุของครูมีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นด้วยความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95 และพบว่าผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี มีภาระหนี้สินที่สูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริโภคแบบวัฏจักรชีวิต (สระชัย เชื้อลิ้นฟ้า, 2550: 27; อ้างอิงจาก Branson, 1989) ที่กล่าวว่าคนในวัยทำงานในช่วงอายุต้นๆ จะเป็นวัยที่สร้างเนื้อสร้างตัว แต่ยังมีรายได้ไม่สูงมากนักจึงทำให้ในช่วงวัยนี้มีความต้องการกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมากกว่าช่วงอายุอื่น และจากการศึกษายังพบว่าวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมส่วนใหญ่มาจากการกู้ยืมไปใช้ในชีวิตรประจำวันร้อยละ 25 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2550: Online) คือลำดับความต้องการขั้นแรกคือความต้องการปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิตความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานเป็นความต้องการที่ช่วยการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ

สอดคล้องกับงานวิจัยของสมมาตุ มหารักษ์ (2545 : 111-112) ได้ศึกษาภาระหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาปี 2545 พบว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยที่อายุต่างกันมีจำนวนหนี้สินปัจจุบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 การทดสอบภาระหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่อายุต่างกันเป็นรายคู่พบว่าบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างจากบุคลากรที่มีอายุ 30-39 ปี และอายุ 40-49 ปี อายุ 30-39 ปี แตกต่างจากอายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 40-49 ปี แตกต่างจากอายุต่ำกว่า 30 ปี

2. ด้านรายได้ จากการศึกษาพบว่าระดับรายได้มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยพบว่าครูที่มีระดับรายได้ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป มีภาระหนี้สินสูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมมาตุ มหารักษ์ (2545 : 111-112) ได้ศึกษาภาระหนี้สินของ

บุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาปี 2545 พบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยที่มีรายได้ต่างกันมีภาวะหนี้สินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาทมีภาวะหนี้สินสูงที่สุด ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทมีภาวะหนี้สินต่ำที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ คงศิลา (2552) ได้ศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาข้าราชการกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน ทวีวัฒนา และบางกอกน้อย พบว่ารายได้ของข้าราชการสำนักงานเขตทวีวัฒนาที่มากที่สุดมีเงินเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท (ร้อยละ 35.2) ไม่มีเงินประจำตำแหน่ง ข้าราชการสำนักงานเขตที่มีข้าราชการมากที่สุด (ร้อยละ 87.2) โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการกรุงเทพมหานครคือรายได้รวมหลังหักภาษีของข้าราชการและคู่สมรส

3. ด้านระดับตำแหน่ง จากการศึกษพบว่าระดับตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินที่เกิดขึ้นด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยครู คศ.2 มีภาวะหนี้สินมากที่สุด และครูที่ระดับตำแหน่งครู คศ.3 มีภาวะหนี้สินต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมมาตุ มหารักษ์ (2545 : 111-112) ได้ศึกษาภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาปี 2545 พบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยที่ประเภทต่างกันมีภาวะหนี้สินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 การทดสอบภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่ประเภทต่างกันเป็นรายคู่พบว่าบุคลากรสาย ก แตกต่างจากบุคลากรสายลูกจ้างชั่วคราว

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการปกครองเขตคลองเตย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากการศึกษาด้านสถานะส่วนบุคคลด้านอายุพบว่าโดยส่วนใหญ่ครูที่อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี มีภาวะหนี้สินที่สูงที่สุด ซึ่งทางรัฐบาลควรให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาหนี้สินกับครูที่อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี

2. จากการศึกษาด้านรายได้พบว่าครูที่มีระดับรายได้มากกว่า 20,001 บาทขึ้นไปเป็นผู้ที่มีภาวะหนี้สินสูงที่สุด ซึ่งทางรัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินกับกลุ่มผู้ที่มีรายได้มากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป

3. จากการศึกษาระดับหนี้สินของครูพบว่าครูในทุกช่วงอายุ ทุกช่วงระดับรายได้ และทุกระดับตำแหน่งที่มีภาวะหนี้สิน ดังนั้นทางรัฐบาลควรจัดให้มีโครงการปลดภาระหนี้ให้กับครูโดยอาจจะใช้วิธีเดียวกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินของบุคคลทั่วไปทำให้ทุกคนแจ้งความประสงค์ในการขอปลดภาระหนี้และแสดงภาระหนี้ที่มีทั้งหมดและให้ทางสถาบันการเงินเป็นผู้รวบรวมออกมาเป็นเงินก้อนเดียวและจัด

ให้มีการผ่อนชำระเป็นรายเดือน ซึ่งวิธีนี้อาจจะช่วยแก้ไขการมีภาระหนี้สินหลายแหล่งและวันที่ในการจ่ายไม่ตรงกัน

4. จากการศึกษาภาระหนี้สินครูพบว่าวัตถุประสงค์หนึ่งที่มีผู้ตอบมากคือนำไปใช้ในการปลูกสร้าง/ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ดังนั้นทางภาครัฐควรมีการสนับสนุนในเรื่องสวัสดิการที่อยู่อาศัยให้กับครูเพื่อที่จะช่วยลดภาระหนี้สินในส่วนของการกู้ยืมไปในการปลูกสร้าง/ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรให้มีการศึกษาภาระหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างครูอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานค่าครองชีพที่เหมาะสม

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบถึงภาระหนี้สินของครูในแต่ละเขตพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อที่ศึกษาถึงความแตกต่างในด้านของค่าครองชีพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกศแก้ว กันหารินทร์. (2548). *สภาพการกู้เงินและความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการกู้เงินสวัสดิการโรงเรียนวัดบึงทองหลาง (พิทักษ์วิทยาการ) สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร.*
สารนิพนธ์ ศม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2551). *การใช้SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล.* พิมพ์ครั้งที่ 11.
กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- จารุณี จรรย์ลักษณ์. (2549). *ภาวะหนี้สินข้าราชการจังหวัดอุทัยธานี:ศึกษาเฉพาะข้าราชการพลเรือนจังหวัดอุทัยธานี.* สารนิพนธ์ ศม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ถ่ายเอกสาร.
- จิรวัดณ์ เจริญสถาพรกุล,และณัฐกา ต้นสกุล. (2545). *สภาพหนี้สินนอกระบบของครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดนครนายก.* กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดาว นามบัณฑิต. (2542). *การศึกษาสภาพหนี้สิน และความคิดเห็นต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู.* วิทยานิพนธ์ ศม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพาศรี อินทะกุล. (2547). *การศึกษามูลเหตุภาวะหนี้สินและความต้องการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในโครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู.* วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (บริหารเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- นพฤทธิ์ นิคมเขตต์. (2549). *การดำเนินงานด้านสินเชื่อของ ธ.ก.ส. กับการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบของเกษตรกรอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด.* ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (ธุรกิจการเกษตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- นันทพร ทัดตะศิริ. (2549). *คุณลักษณะของบัตรเครดิตที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของผู้ถือบัตรเครดิต และพฤติกรรมการใช้และพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตของผู้ถือบัตรเครดิตกรุงเทพมหานคร.* สารนิพนธ์ ศม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์ เถาว์สุวรรณ. (2541). *ภาวะการเป็นหนี้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา.* วิทยานิพนธ์ (พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- พิชชากร แจ่มศรี. (2550). *ภาวะหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2550). *ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์*. สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2553, จาก www.bloggag.com/mainblog.php
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง. (2552). *ครูนั้นสำคัญไฉน*. สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2553, จาก www.dusittrang.com
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2531). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ศิริวรรณ คงศิลา. (2552). *ภาวะหนี้สินของข้าราชการกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาข้าราชการกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน ทวีวัฒนา และบางกอกน้อย*. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2552). *แนวทางแก้ปัญหาหนี้สินครูของกระทรวงศึกษาธิการ*. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2552, จาก <http://blog.ru.ac.th>
- สมมาตุ มหารักษ์. (2545). *ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545*. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา. หน้า107-114.
- สหกรณ์. (2553). *เกร็ดความรู้หนี้สหกรณ์*. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2553, จาก <http://www.fsct.com/word-clinic/01.html>
- สุระชัย เชื้อลิ้นฟ้า. (2550). *พฤติกรรมการก่อหนี้ภาคครัวเรือนก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ศม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.nesdb.go.th>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2552). *เงินเดือนข้าราชการครู*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2552, จาก www.nso.go.th
- เอนก ศรีสำราญรุ่งเรือง. (2550). *ภาวะหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำกัด*. วิทยานิพนธ์ วท.บ. (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้. ถ่ายเอกสาร.
- Yamane,T. (1973). *Statistics: An Introduction Analysis*. Tokyo: Harper International Edition.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง ภาระหนี้สินของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่
การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง () และเติมคำลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ () 1. 21-30 ปี () 2. 31-40 ปี
() 3. 41-50 ปี () 4. 51-60 ปี
3. สถานภาพ
() 1. โสด () 2. สมรส
() 3. หม้าย () 4. หย่าร้าง
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมตนเอง) คน
5. ระดับการศึกษา
() 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี () 2. ปริญญาตรี
() 3. สูงกว่าปริญญาตรี
6. ระดับตำแหน่ง
() 1. ครู คศ.1 () 2. ครู คศ.2
() 3. ครู คศ.3 () 4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

1. ระดับรายได้ปัจจุบัน
() 1. ระหว่าง 6,000 – 10,000 บาท
() 2. ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท
() 3. ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท
() 4. ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป
2. ปัจจุบันท่านมีรายได้มากกว่ารายจ่ายหรือไม่
() 1. ใช่ () 2. ไม่ใช่

3. เมื่อรายได้ไม่พอใช้ท่านมีวิธีการทางแก้ไขอย่างไร

() 1. หาอาชีพเสริม

() 2. กู้ยืม

ตอนที่ 3 ข้อมูลภาวะหนี้สินทั่วไป

1. ปัจจุบันท่านมีหนี้สินหรือไม่

() 1. มี (ทำต่อข้อ 2)

() 2. ไม่มี (ข้ามไปทำตอนที่ 4)

2. หนี้สินที่ท่านใช้บริการอยู่ในปัจจุบันเป็นรูปแบบใด

() 1. สหกรณ์ออมทรัพย์ครู

() 2. ธนาคาร / สถาบันการเงิน

() 3. นอกระบบ เช่น ญาติพี่น้อง, นายทุน เป็นต้น

() 4. อื่นๆ โปรดระบุ

3. สาเหตุที่ทำให้ท่านหรือครอบครัวมีหนี้สินเกิดจากสาเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว

() 2. นำเงินไปลงทุนทำธุรกิจส่วนตัวและไม่ประสบผลสำเร็จ

() 3. สมาชิกในครอบครัวหรือท่านเองนำเงินไปเพื่อศึกษาต่อ

() 4. ต้องการยกระดับฐานะตนเองและครอบครัว (เช่น ซื้อเครื่องอุปโภค ซื้อรถยนต์)

() 5. อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

() 1. ใช้หมุนเวียนในชีวิตประจำวัน

() 2. ใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย / ต่อเติมที่อยู่อาศัย

() 3. ใช้ในการซื้อเครื่องอุปโภค บริโภค

() 4. ใช้ในการลงทุนทำอาชีพเสริม

() 5. ใช้ในการศึกษาต่อของตนเอง / ของบุตร

() 6. อื่นๆ ระบุ.....

5. จำนวนวงเงินกู้ที่ท่านใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน.....บาท

6. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ท่านใช้บริการอยู่อัตราร้อยละ.....ต่อปี

7. จำนวนเงินงวดที่ผ่อนต่อเดือน..... บาท/ เดือน

8. ระยะเวลาการผ่อนชำระ.....ปี

9. ในปัจจุบันท่านมีเงินกู้คงเหลือ บาท

ตอนที่ 4 โครงการวางแผนกู้ยืมในอนาคต

ท่านมีโครงการวางแผนกู้ยืมในอนาคตเพื่อกิจกรรมใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(เฉพาะท่านที่ไม่มีภาระหนี้สินในตอนี่ 3)

- () 1. ก่อสร้างที่อยู่อาศัย/ซ่อมแซม ต่อเติมที่อยู่อาศัย
- () 2. ซื้อยานพาหนะ รถยนต์
- () 3. ศึกษาต่อทั้งของตนเองและบุตรหลาน
- () 4. ลงทุนทำธุรกิจ
- () 5. อื่นๆ โปรดระบุ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาววรวรรณ หฤษฎีเกรียงไกร
วัน เดือน ปี เกิด	24 มกราคม 2526
สถานที่เกิด	อำเภอบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	8 (4439) ซอยเปรมฤทัย 20 แขวง 3 ถนนสุขุมวิท 103 แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 10250
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่ธนกิจธนาคารไทยพาณิชย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ธนาคารไทยพาณิชย์สาขานนเฉลิมพระเกียรติ.9 (วัดตะกล้า) 116 หมู่ 5 แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 10250
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2540	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสิริรัตนาร
พ.ศ.2544	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสิริรัตนาร
พ.ศ.2548	บริหารธุรกิจบัณฑิต (บ.ธ.บ.) สาขาวิชาการเงิน จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี
พ.ศ.2553	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (ศ.ม.) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ